

LIAUDIES BALSAS

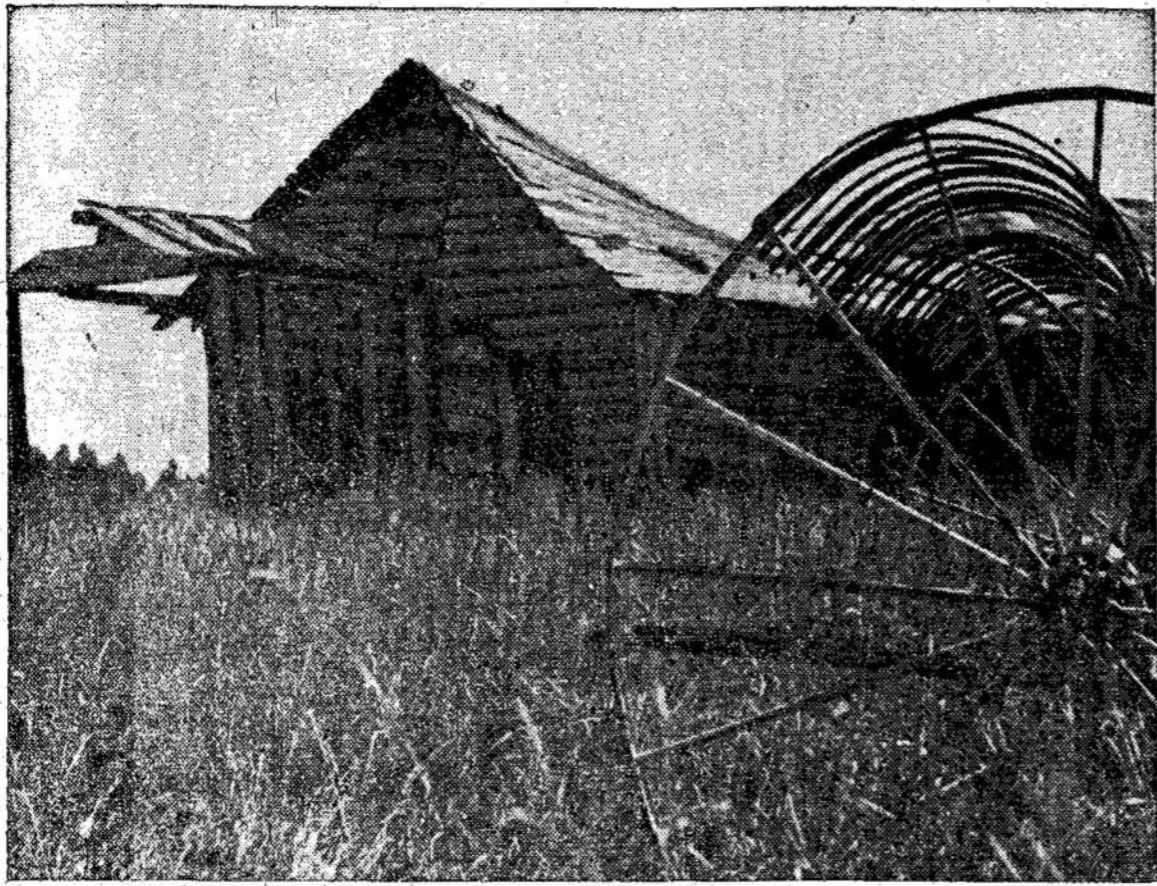
KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3. Ont., Canada
Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 935

PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 9, 1949, TORONTO, ONTARIO

M E T A I X V I I I

"Dvasių farmos" Bass Lake distrikte, kurių viena matoma šioj nuotraukoj, ne viena atgabenta ir apgyvendinta Ontarijos distrikte. Pusė jų pabėgo, o kitos skursta ir dabar. Valdžios ekspertai pripažino, kad žemės ūkio ūkio netekusiuose Ontarijos distrikte, ne tenai liekanų netekusiuose.

Požangūs Kanados Lietuviai Užsibrėžė Daugiau Veikti už Taiką, už Progresą

TORONTO. — Pėreitą šeštadienį ir sekmadienį čia atsiuvo Lietuvių Literatūros Draugijos Kanados kuopų atstovų ketvirtas suvažiavimas, kuris patikrino šios organizacijos nuveiktus darbus ir užsibrėžė kelius ateičiai.

Suvažiavime dalyvavo de-

Nacionalistų Bėdos Greitai Dauginasi

KANTON. — Taikos šalininkai sukilo ir apgalėjo čiangkaišekininkus Kunminge. Nacionalistams davė tris dienas išsinešti.

Kunmingas yra 700 mylių į šiaurvakarius nuo Kantonu ir 400 mylių į pietvakarius nuo Čunkingo, dabartinės nacionalistų "sostinės". Kunmingas yra Junano provincijos sostinė.

Veik tuo pat laiku gaisras sudegino 7,000 pastatų Čunkinge. 100,000 žmonių liko be pastogės. Virš 1,000 asmenų žuvo.

Kunmingo sukilimas sudaro nacionalistams nepaprastai didelį pavojų, nes tas parodo, kad ir kiti miestai užfrontėje gali pasėkti

legatai iš Vancouverio, Winnipeg, Fort William, Windsor, Hamiltono, Montrealo ir Toronto. Jie atstovavo beveik visus šios organizacijos narius Kanadoje, kurių yra arti 700. Taipgi buvo šios draugijos Centro Komiteto Sekretorius D. M. Šolomskas ir broliški delegatai nuo Kanados Lietuvių Nacionalio Komiteto ir Sūnų ir Dukterų Draugijos vietinės kuopos. Bendrai, buvo atstovaujama arti 10,000 Kanados ir Jungtinių Valstijų lietuvių, sudarančių pažangų šiaurės Amerikos lietuvių branduolį.

Kadangi ši organizacija yra darbo žmonių apšvietos organizacija, tai šis suvažiavimas nagrinėjo ir svarstė ne tik apšvietos reikalus, bet ir svarbiuosius visuomeninius klausimus, kaip ekonominę padėtį Kanadoje ir pasaulyje ir tarptautinius santykius.

Lietuvių Literatūros Draugijos Kanados Veikiančio Komiteto sekretorius J. Leševičius savo raporte pavaizdavo tuos didelius darbus, kurie buvo atlikti Kanados kuopų apšvietos ir kitose srityse. Požangūs Kanados lie-

tuviai aktyviai dalyvavo spaudos leidime ir platinime; visuose visuomeniniuose sąjūdžiuose už demokratiją, už fašizmo agresijos sudaužymą, už taikos stiprinimą. Daugelis šios draugijos narių buvo paėmę ginklą praeitame kare. Gražus būrys dalyvavo Ispanijos kovose. Ke-

(Pabaiga ant 9 pusl.)

Popiežius Norjė Išgelbėti Pasaulį Nuo Marksizmo

ROMA. — Popiežius, kalbėdamas per radiją į vokiečių katalikų suvažiavimą Bochume, pareiškė, kad jo paskelbtas ekskomunikacijos parėdymas siekia išgelbėti pasaulio nuo marksizmo.

Taigi, jo parėdymas atima iš katalikų teisę studijuoti mokslą, kuris aiškina, kodėl yra klasės, kodėl jos nesutinka, kuria kryptimi vystosi visuomeninė santvarka ir prie kokios galutinės išvados prieis ateityje.

Popiežius nori, kad katalikai neturėtų supratimo apie pasaulį, apie jo gyvenimo vystymąsi.

Britai Nepasitiki Savo Amerikoniskais Draugais

LONDONAS. — Nors Atlee ir Bevinas sušilę giria savo prietelius amerikiečius ir visur kur padeda Trumanui ir jo sėbrams, tačiau, apilai, britai neturi pasitikėjimo savo gelbėtojais.

Ponai Krips ir Bevin veikiausiai apie tai nieko neskakys Vašingtone, laike derybų su amerikiečių valdžios atstovais, bet namie nei valdžia, nei fabrikantai netiki, kad amerikiečiai tokie geri ir leis britams varžytis su jais prekyboje. Jie yra net tokios nuomonės, kad Jungtinių Valstijų Kongresas visai neleistų britų prekėms konkuruoti su amerikiečių prekėmis. Taip sakant, pasiūlymai, kad britai turi nupiginti savo prekes, jeigu jie nori parduoti amerikiečiams,

Stoja už Sujungimą Europos Ekonominiai

STRASBURG. — Nors spauda ir radijas nuolat rėkia apie tai, kad rytinės naujos demokratijos nustojo nepriklausomybės ir reikia jas vaduoti, tačiau vakarinės Europos šalių dešinieji vadai dirba sušilę, kad panaikinti bent kokią tautų nepriklausomybę ir pasijungti savo tikslams.

Taip vadinamas Europos Konsultatyvis Asembljus atsisaukia, kad vakarinė Europa būtų sujungta ekonominiai į vieną vienutę. Tokia sujungta Europa, sako tas asembljus, turi turėti laisvą piniginę rinką ir vieną prekybinę sistemą, apimančią europiškas kolonijas ir imperijas, ir net vienus pašto ženklus visoms šalims.

Be abejonės, tam viskam reikia Dėdės Samo užgyrimo. Tuo tikslu bus siunčiama delegacija Vašingtonan

Didesnio žmogaus troškimo, kaip pažinti pasaulį, kuriame jis gyvena, kuriame jis džiaugiasi ir kenčia, negali būti, bet popiežius atima iš savo pasekėjų teisę siekti to žinoimo.

neturi reikšmės, nes amerikiečiai gamintojai nepasirengę užleisti rinkas britų prekėms, ypač namie.

Dar daugiau. Jie mano, kad amerikiečių bėdos trumpoj ateityje gali būti dar didesnės, negu britų bėdos. Girdi, jeigu britai per daug remtųsi amerikiečiais, tai paskui galėtų pakliūti į dar didesnius sunkumus, kuomet amerikiečių ekonominė sistema subraškėtų. Kitais žodžiais, nesaugu sukinėtis apie namą, kurio sienos gerokai pakrypusios.

Kai kurie britų ekonomistai, o jų tarpe yra ir darbiečių lyderių, mano, kad britai darbininkai turi ilgiau dirbti ir daugiau mokėti už socialius patarnavimus, teikiamus valdžios. Tokiu būdu, darbininkai negali nei svajoti apie būvio pagerėjimą. Jis gali tikrai pablogėti.

Britai prieina išvados, kad amerikiečiai turi geresnę techniką ir gali pigiau pagaminti ir, žinoma, pigiau parduoti. Britai gali padidinti prekybą tik su tomis šalimis, kuriose galima pirkintis be dlerių. Bet čia klausimas, ar Dėdė Samas pavelys.

Susirinko 15,000 Paklausyt Robesono

PEEKSKILL, N.Y. — Šios apylinkės gyventojai dar sykį parodė savo meilę garsiajam dainininkui ir liaudies mylėtoju Pauliui Robesonui. Nors chuliganai, kukluskai ir kiti fašistai, ir vėl grumoją, tačiau 15,000 susirinko į pikniko vietą pasiklausyti Robesono dainų.

Šiuo kartu riaušininkai negalėjo užpulti paties koncerto, nes buvo pašaukta 1,200 policijos, bet jie bandė savo tikslą pasiekti. Koncertui trukdė triūbydami automobilių triūbomis, mušdami bugnais. O kada žmonės pradėjo važinėti į namus, tai jie akmenimis ir geležimis mėtė į automobilių ir busų langus. 45 asmenis sužeidė.

Štai jums kukluskų ir kitų "krikščioniškų" pasaulio "gelbėtojų" "kultūra".

Pasidairius Po Kanada

Kanados Jūrininkų Unija paskelbė, kad pasitraukia iš Amatų ir Darbo Kongreso, kuris kiek laiko atgal suspendavo šią uniją.

Jos viršininkai sako, kad pasitraukimo priežastimi yra jų noras nesudaryti nemalonomo kitų unijų atstovams Kongreso suvažiavime, kur jūrininkų unijos pašalinimo klausimas buvo padėtas kaip vienas iš svarbiausių.

Jūrininkų lyderiai nurodo, si apkarpyti fondus socialiams reikalams. Tas planuojama sąrišyje su dolerio kriziu.

Massey Harris ūkio maši-

Kilus diskusijoms, jūrininkų simpatikams reiktų susikirsti su dešinišiais. Tas galėtų pastatyti į pavojų daugelio unijų vadus, kadangi viršininkai, kurie sėdi Jungtinėse Valstijose, grumoją pašalinimu tokių, kurie palaikys jūrininkus.

Kaip matote, dešinieji unijų vadai pasistatė beveik vyriausiu klausimu pašalinimą jūrininkų, kurie nuosirdžiai gina unijines teises, savo ekonominius interesus.

Jungtinių Valstijų imigracijos viršininkai atsisakė praleisti Kanados delegatus į Taikos Kongresą Meksikoje. Jie sulaukė ant rubežius ir sugražino. Amerikiečiams, atrodo, taika yra baisus dalykas.

Bet vargu jie savo tikslo atsiekė. Delegacijos lyderis

Malachi Coalter, 26 metų amžiaus studentas, su savo žmona po vestuvių. Jis aną dieną nukrito iš 11 aukšto ir neužsimušė, veikiausiai pasveiks. Krisdamas puolė ant elektros laidų, kurie išgelbėjo jo gyvybę.

Dr. Endicott ir keli kiti orlaiviu nuskrido į Bermudą, o iš tenai į Meksiką. Taigi, Kanada vistiek atstovaujama tame taikos kongrese.

Eina gandai, kad valdžia panaikins rendų kontrolę. Ką reiškia, gali kiekvienas įsivaizduoti. Tiems, kurie renduoja butus, teks daugiau mokėti už savo butus, jeigu savininkai panorės.

Sakoma, kad valdžia linkusi apkarpyti fondus socialiams reikalams. Tas planuojama sąrišyje su dolerio kriziu.

Massey Harris ūkio maši-

Delegatų Išleistuvės

VANCOUVER, B. C. — Birutė su kitomis Liaudies Balso kontestantėmis.

Didelė garbė tiems progresyviams tėvams, kurie išaugina savo vaikus su pažangiais įsitikinimais. Jaunieji dirba su didele energija darbo žmonių, o tuomi pat ir savo tautos labui.

Ant rytojaus atėjo į stotį būrelis draugų palinkėti delegatams laimingos kelionės. Nekurie dūda pavardės savo pažįstamų Toronte, prašo perduoti gerų jiems linkėjimų, o Povilas su kuopos pirmininku, dar sykį peržiūri kuopos rezoliucijas, raportą, gal ką praleidome, gal tuo ar kitu klausimu turi kalbėti.

Šiuo momentu delegatai jau toli nuo Vancouverio, mes gi seksime suvažiavimo eigą su dideliu įdomumu ir stengsimės praveisti visus tarimus gyveniman.

Bedarbė juk plečiasi, kainos kyla, uždariai mažėja, o ginklų pardavėjai vėl ruošia naują kraujo puotą, vėl nori naujus turtus susikrauti iš masių ašarų, kančių ir mirties. Turime organizuotis ir veikti skubiai, nes kito kelio nėra — į taiką ir geresnį gyvenimą.

A. G.

Lietuvis Barberis
Stag Barber Shop
Skubus ir Geras Patarnavimas
P. MOTIEJUNAS
Savininkas
640 Main St., Winnipeg

Draugas W. Žalys fotografavo vakarienes dalyvius keletą sykių, o A. Grinkus užrekordavo ant "wire recorder" keletą dainų. Turėsime gerą prisiminimą malonaus susiėjimo. Su žingeidumu leidome per rankas Liaudies Balsą, kuriame buvo nuotraukos iš torontiečių rengto Liaudies Balso pikniko. Draugas J. Narusevičius rodė dalyviams savo brolienę, o draugas Žalys didžiavosi, kuomet pamatė savo sesutę

ny įmonė Toronte atleido iš darbo 1,300 darbininkų nuo kovo mėnesio.

Unija susekė, kad kompanija atleidinėja net tokius, kurie išdirbė po tris metus, o palieka visai mažai išdirbusius. Pagal sutartį su unija, kompanija turi atleisti, jeigu yra reikalas, tik vėliau stojusius.

Kompanija savo "klaidą" atitaisanti.

Miško darbininkų unija Ontarijoj atmušė samdytojų pasimojimą numušti algas 15 nuosimčių.

Po visos savaitės derybų pasirašytas naujas kontraktas, kuris užtikrina senas algas.

Kanadietis

Unijos 1910-20 m.

Rašo J. Žebrys

Pradžioje virš minėtų metų laikotarpio, nepaprastas pasaulinis darbininkų judėjimas pažadino ir Kanados darbininkus, ir jie pradėjo sparčiai organizuotis į įvairias unijas. Industriniai organizuoti darbininkų skaičius per pastaruosius kelius metus, kaip darbo biuro statistika parodė, išaugo sekamai: Pabaigoje 1913 metų įvairiose unijose buvo 175,799 nariai. Per du sekančius metus, tai yra pirmojo pasaulinio karo pradžioje, organizuoti darbininkų skaičius nupuolė iki 143,343 narių. Tai yra, 1914-15 metais visos Kanados unijos neteko 32,456 narių.

1916 metais narių skaičius vėl pakilo 17,064 nariais, kas sudarė viso 160,407 narius. 1917 metais susiorganizavo dar 132 naujos unijų kuopos ir narių skaičius tais metais paaugo 44,223 nariais. Pabaigoje 1917 metų industriniai organizuoti darbininkų buvo 1974 kuopos su 204,630 narių. 1918 metai irgi davė geras pasekmes — priaugo dar 300 naujų kuopų su 44,257 nariais. Pabaigoje 1918 metų visos Kanados unijos susidėjo iš 2,294 kuopų, turinčių bendrai 248,887 narius.

1919 metų statistikos, man ruošiantis apleisti Kanadą, neteko matyti, bet iš patyrimo buvo galima numatyti, jog 1919 metais industriniai organizuoti darbininkų skaičius Kanadoje užaugo didesnis, negu kada nors praeityje buvo.

Pradžioje 1919 metų, keturi vakarinių provincijų unijų konvencija, įvykusi Calgary, Alta., vienbalsiai nutarė organizuoti Vieną Didelę Uniją (One Big Union), panašią į Australijoje tuo laiku tik susitvėrusią uniją. Šis obalsis tvėrimo Vienos Didelės Unijos garsiai nuskambėjo per visą plačią Kanadą ir darbininkų buvo sutiktas su džiaugsmu. Pati konvencija, kad nepasipriešintų didžiūmai organizuotų Kanados darbininkų, nutarė tą nutarimą leisti referendumu. Pasekmės buvo tokios, kad 85 nuosimčiai balsavo už. Reiškia, didelė didžiūma Kanados organizuotų darbininkų balsavo už tvėrimą One Big Union.

Sumanytojais ir organiza-

toriais buvo tų laikų socialistai bei taip pažangesnis elementas. Ir jų darbas iš karto rodė gana geras pasekmes. Darbininkų tarpe matėsi koks tai nepaprastas ūpas. Kur tik neisi, visur išgirsi kalbant apie Vieną Didelę Uniją. Bet tuom pačiu kartu nesnaudė ir jos priešai.

Pamatę, kad darbininkai nejuokais pradėjo organizuotis, sujudo visoki tamsos apuokai. Didžiausia opozicija pasireiškė tarp įvairių unijų vadovų, kurie sėdi šiltose vietose. Met, bemaž visų Kanados unijų centrai randasi Jungtinėse Valstijose ir vienokiais ar kitokiais ryšiais yra surištos su tų laikų Gompersine darbo fedracija arba tam panašiomis. Kapitalistinė spauda, jos organizatorius irgi diena iš dienos juodino ir višokiais būdais šmeižė, vadindami bolševikais, anarchistais, Sovietų tvėrėjais ir tam panašiai, taip, kad netrukus iššaukė ir iš valdžios pusės persekiojimą. Vietomis buvo net darbininkų bei unijų susirinkimai policijos išvaikomi ir kalbėtojams duota tik kelios minutės apleisti tą apylinkę. Tokiu būdu, Vienos Didelės Unijos organizavimas liko sutrukdytas.

Kadangi idėja gera, tai galima tikėtis, jog tas klausimas pasinaujins kada nors. Ir suprantama, tuomet jokios klastos nuo to Kanados organizuotų darbininkų nesulaikys.

Pats gyvenimas jau atvejų atvejais mums įrodė, kokią reikšmę turi mažos unijų grupelės, neturinčios ryšių su kitomis unijomis. Darbininkai, kurie tokiomis unijomis tenkinasi, save apgauldinėja. Dėjome daug pastangų ir energijos, kol iškovojo me teisę organizuotis į unijas, o dabar turime dėti pastangas, kad tas visas esančias unijas surišti į bendrą Vieną Didelę Uniją.

Tikėsit, Ar Ne!

Produkcija Jungtinėse Valstijose nupuolė 15 nuosimčių nuo lapkričio mėnesio, 1948 metų.

Plieno gamyba Jungtinėse Valstijose nupuolė 24 nuosimčiais nuo šių metų kovo mėnesio.

Jungtinėse Valstijose yra arti 6,000,000 nuolatinių bedarbių.

Jungtinių Valstijų eksportas bėgyje 1948 metų nupuolė 25 nuosimčiais.

Lietuvos Prekybos Socialisti

I Vilni Moldavij tojų dele Moldavij ministeri duotuvių gazinų ir jai. Jie niaus pre o ketvirt ne.

Lietuv ministeri respublik buotojai nio lenk 1949-ties lenktynia vartos ir to išplėti pirkėjų duotuvių vidalinim se.

Telefoniai

SILUT kolūkių j šys. Tele lės", "Nu no", "La zos Liuks jų artele.

Racionali

ŠIAUR nate plač vis Vlad šaltkalvi nalizatori

Štai k kombinat kitose Šia kombinat les suma rimtai su drg. Gežmų šaltk les, kurio ti tarą. pilnai ap minta tai tinių ko ir kitoma natui vi atsieina. Savo lai paskyrė bei.

Dabar i mecha ninkus. skyriuje lektromo

Nauja K TRAK. rio miest elektros. lektros et linkės ko voliucijos bei apyli muose su putės.

Dabart statybos bina, tra ta. Darb

Pasidairius po Tarybų Lietuvą

Lietuvos ir Moldavijos Prekybos Darbuotojų Socialistinės Lenktynės

I Vilnių atvyko Tarybų Moldavijos prekybos darbuotojų delegacija. Ja sudaro Moldavijos TSR Prekybos ministerijos, Kišiniovo paroduotuvų, universalinių magazinų ir valgyklų darbuotojai. Jie susipažino su Vilniaus prekybos tinklo darbu, o ketvirtadienį lankėsi Kaune.

Lietuvos TSR Prekybos ministerijoje svečiai ir mūsų respublikos prekybos darbuotojai pasirašė socialistinio lenktyniavimo sutartį 1949-tiesiems metams. Bus lenktyniaujama prekių apyvartos ir gaminių asortimento išplėtimo, pavyzdingumo pirkėjų aptarnavimo, paroduotuvų ir jų vitrinų apipavidalinimo bei kitose srityse.

Telefonai Kolūkiuose

ŠILUTĖ. Eilėje apskrities kolūkių jau yra telefono ryšys. Telefonus turi "Pergalės", "Nugalėtojo", "Pirmūno", "Laimės" kolūkiai, Rozos Liuksemburg vardo žvejų artelė.

V. Paulauskas

Racionalizatoriaus Dovana

ŠIAULIAI. Mėsos kombinatai plačiai žinomas šaltkalvis Vladas Gėžys. Sumanus šaltkalvis pasiūlė eilę racionalizatorių patobulinimų.

Štai kiek anksčiau mėsos kombinatas tarą pirkdavo kitose šiauliuose. Tarai kombinatas išleisdavo didelės sumas. Šiuo klausimu rimtai susirūpino šaltkalvis drg. Gėžys. Po kelių bandymų šaltkalvis pritaikė stakles, kuriomis pradėta gaminti tarą. Dabar kombinatas pilnai apsirūpina vietoje gaminta tara. Didelį kiekį statinių kombinatas parduoda ir kitoms įmonėms. Kombinatui vietoje gaminta tara atsiveina kelis kartus pigiau. Savo laimėjimą drg. Gėžys paskyrė liepos 21-sios garbei.

Dabar drg. Gėžys iškeltas į mechaninio cecho viršininkus. Naujai įrengtame skyriuje drg. Gėžys stato elektromotorus.

Nauja Kaimo Elektrinė

TRAKAI. Netoli Lentvario miestelio statoma nauja elektros stotis, kuri teiks elektros energiją visiems apylinkės kolūkiams. Spalio revoliucijos 32-ųjų metų garbei apylinkės kolūkiečių namuose sužibės elektros lemputės.

Dabartiniu metu vykdomi statybos darbai. Įrengta turbina, transformatorius ir kita. Darbuose dalyvauja kolū-

kiečiai, miestelių darbo žmonės. Vievio valsčiaus komjaunuliai įsipareigojo atidirbti po 40 valandų elektrinės statyboje.

K. Rugelis

Trys Ekspedicijos

Biologijos instituto bendradarbiai suruošė šią vasarą plačius tyrinėjimų darbus. Šiomis dienomis iš Pagėgių apskrities sugrįžo mokslinė ekspedicija, kuriai vadovavo vyresnysis mokslinis bendradarbis drg. Natkevičiūtė. Tyrinėjimo darbuose dalyvavo taip pat Vilniaus universiteto studentai. Darbas truko pusantro mėnesio. Ekspedicijos dalyviai ištyrinėjo didelius Pagėgių apskrities užliejamųjų pievų plotus — augmeniją, dirvožemio sudėtį ir kita. Visa tai turės didelę reikšmę vystant gyvulininkystę: šias vietas numatyta panaudoti plačioms kolūkių kultūrinėms pievoms. Dalis ekspedicijos dalyvių liko vietoje ir tęsia toliau dirvožemio ir kitus tyrimo darbus.

Kita instituto jungtinė ekspedicija išvyko į Baltijos jūros rajoną. Prof. Ivanausko vadovaujama mokslinių darbuotojų grupė tiria žuvų vegetacijos sąlygas, galimybes išplėsti Kuršių marių žuvingumą ir t.t. Tyrimo darbuose dalyvauja ir svečiai Leningrado universiteto studentai.

Panevėžio apskrities tarybinuose ūkiuose dirba trečioji ekspedicija, vadovaujama instituto direktoriaus pavaduotojo doc. Văliaus. Stacionari tarybinio ūkio paukštinkystės fermoje tyrinėjama vištų dėslumo, geresniųjų veislių išvedimo ir kiti klausimai, kurie yra susiję su paukštinkystės išvystymu respublikoje.

A. Vyšniauskas

Sanitarinis švietimas

PANEVĖŽYS. Didelį sanitarinės gynybos ir švietimo darbą atlieka miesto ir apskrities Raudonojo Kryžiaus draugijos komitetas. Sukurtos 45 pirminės organizacijos, kuriose yra 3,4 tūkstančio narių. Per pusmetį surengtos 534 paskaitos higienos ir sanitarinio švietimo klausimais, žymiai viršytas užsibrėžtasis metinis "Pasiruošęs sanitarinei gynybai" ženklininkų paruošimo planas. Leidžiami 28 sieniniai laikraščiai. Sukurtos kovos su vėžio liga ir kovos su džiūva komisijos.

Pr. Dauginis

Nemuno Upeivių Pasididžiavimas

Kuomet Nemune pasirodė "Černiachovskio" vilkikas, upeiviai nesistebi prika-

binčių prie jo sielių didžiulie žino, kad šis laivas, vadovaujamas kapitono drg. Antano Matulaičio, dažnai gabena sielius, tris kartus didesnius, negu kad numatyta. Vietoje planuojamų 500-550 tonų svorio, "Černiachovskio" vilkikas paima 1,5 tūkstančio tonų svorio sielius.

Praėjusiais metais Antanui Matulaičiui buvo suteiktas garbingas geriausiojo TSRS upių laivyno kapitono vardas. Šiemet įžymusis upeivis siekia dar didesnių laimėjimų. Ligi Tarybų Lietuvos 9-tųjų metų "Černiachovskio" vilkikas papildomai, viršum plano, atliko 300 tūkstančių tonų-kilometrų.

J. Margis

Keičiasi Miestų Išvaizda

Mažeikiai. Nemaža nuveiktė pastaruoju metu mažeikiečiai, atstatydami ir puošdami gimtąjį miestą. Atstatyta bei atremontuota kelios dešimtys namų. Prie "Lino" fabriko baigiama moderniško dviejų aukštų namo statyba. Naujai išgrįsta Dariaus ir Girėno gatvės dalis. Tvarkomas miesto parkas, statomas stadionas. Atremontuotas "Žvaigždės" kino teatras, gražiai sutvarkyti geležinkelio stoties rūmai.

Kiekvienas miesto gyvenimo įsipareigojo atidirbti talkose po 30 valandų. Vyksta masiškos talkos Pergalės aikštei įrengti. Tvarkomi šiltadaržiai, kurie teiks miestui gėles.

Kupiškis. Mieste vyksta eilė statybos darbų, kurie žymiai pakeis miesto vaizdą.

Miesto centre statomi kultūros namai. Juose bus įrengta didelė salė, kuri turės 400 vietų. Statybai paspartinti rengiamos gyventojų talkos.

Pertvarkytas elektros tinklas, baigiama įrengti nauja moderniška elektrinė.

Broliškosiose tarybinų karių kapinėse baigiama paminklo statyba.

Sparčiai vykdomi Kupiškio gimnazijos remonto darbai. Tvarkomas miesto sodas. Jo centre įrengiamas fontanas.

Sportininkai darbuoja si savo aikštelėse. Geležinkelio stoties tvenkinyje įrengti šuoliams į vandenį tramplynai.

Mieste statoma 30 individualių gyvenamųjų namų.

Moksleivių Atostogos

ZARASAI. Įdomiai ir turiningai praleidžia atostogas Zarasų 1-mosios gimnazijos moksleiviai. Neseniai iš Leningrado sugrįžo grupė abiturientų. Ekskursantai ap-

lankė istorines miesto didvyrio vietas, teatrus, muziejus.

Nenutraukė darbo dramos mėgėjų ratelis. Jis parodė vietas visuomenei inscenuotą A. Fadiejevo "Jaunąją Gvardiją". Sportininkai baigia sutvarkyt didelę sporto aikštę.

Gamtininkai, padėdami mokytojais drg. Kairevičiūtei, įrengė bandomuosius javų laukus ir stebi grūdinių kultūrų brendimą. Savo patyrimu jie dalinasi su "Komjaunimo" ir "Lenimo keliu" kolūkių nariais.

Komjaunuliai lanko kolūkius, rengia pranešimus, supažindina kolūkiečius su vidaus ir užsienio gyvenimo į-

vykiais.

D. Juknevičius

Literatūros Vakarai Žemės Ūkio Artelėje

ROKIŠKIS. Tarybinė knyga vis labiau paplinta kaime. Ypač platus darbas nuveiktas "Pavasario" žemės ūkio artelėje. Čia rengiami literatūriniai vakarai, kurių metu aptariamasi kolūkiečių pamėgtosios knygos. Neseniai čia buvo plačiai išnagrinėtas rašytojo Guzevičiaus romanas "Kalvio Ignoto teisybė". Prieš tai buvo aptarta Šolochovo knyga "Pakelta velėna".

Vakarų kolūkyje organizuoja Rokiškio bibliotekos vedėjas drg. Krasauskas.

Delegatės

J. MOTIEJUNAS

Salė perpildyta. Į ją susirinko pirmojo respublikinio suvažiavimo Tarybų Lietuvos valstietės — kolektyvininkės. Jų tarpe — kolūkių pirmininkės, fermų vedėjos, brigadininkės, grandininkės, svečiai iš broliškųjų respublikų.

Šeši šimtai valstiečių — keturių tūkstančių Lietuvos kolūkių atstovų — užpildė erdvę Valstybinio operos teatro salę Vilniuje.

Iškilminga nuotaika. Salėje nuskamba valstybinio Tarybų Sąjungos ir Tarybų Lietuvos himnų garsai. Delegatės, kaip brangius svečius, sveikina Lietuvos vyriausybės ir komunistų partijos atstovai.

Pirmąsias garbingas vietas salėje užima šiaulių apskrities delegatės. Tai paties pirmutinio apskrities kolektyvizacijos tempais Lietuvoje delegatės. Šito apskrities valstiečiai beveik visi jau susijungę į kolūkius.

Valstietė Braziulytė (šiaulių apskrities) yra kolūkiu "Naujasis gyvenimas" pirminku. Į kolūkių susijungę dešimtys valstiečių šeimų. Didelį dalyką jie patikėjo Braziulytei. Ir ji pateisino šitą pasitikėjimą.

"Naujojo gyvenimo" kolektyvininkai anksčiau termu atliko pavasario sėją ir ruošę galvoja gauti vidutiniškai po 23 centnerius grūdų iš hektaro derliaus. Anksčiau niekada tokio derliaus nedavė tos žemės.

Sunki dalis buvo paruošta buržuazinėje Lietuvoje Elzbietai Skaudienei — 13-tajai jos tėvo šeimoje. Nuo aštuntų savo gyvenimo metų mergaitė ganė gyvulius pas buvę šumską. Trejetą litų ir 50 kilogramų rugių ji teuzdirbdavo per metus. Tik prie Tarybų valdžios baigėsi jos samdinės vargai. Skaudiene nemokamai gavo šešis hektarus žemės ir namą. Juo-

daisiais vokiečių okupacijos metais ji keturis savo sūnus išleido kovoti su vokiečiais fašistais. Partizanų būriui, kuriame kovojo jos sūnus, padėjo ir pati Skaudiene.

Dabar Elzbieta Skaudiene — Panevėžio apskrities kolūkiu "Pirmyn" grandininkė. Pirmaisiais metais ji su vyru kolektyviniame ūkyje uždirbo 2 tonas rugių, toną kviečių, toną avižų, 100 kilogramų cukraus, daug medaus, vilnų, būvių.

Šitą rudenį Skaudiene įsipareigojo gauti po 500 centnerių cukrinių runkelių iš hektaro iš viso jai paskirto aštuonių hektarų ploto. Tai beveik tris kartus daugiau, kaip gaudavo individualūs ūkiai.

Gerai pažįsta komjaunuolė Marytė Vileitaitė Švenčionių apskrityje. Ji uginga propagandistė kolektyvinės santvarkos, suorganizavo dvi žemės ūkio artelės — "Aušros" ir "Raudonosios žvaigždės".

Tribūnoje, Sakomėjos Neris vardo žemės ūkio artelės, Šakių apskrities, kolektyvininkė Agota Bastienė, apdovanota "Motinos-Didvyrės" ordinu. Per savo ilgą gyvenimą ji užaugino ir išauklėjo 13 vaikų. Kas ją atvedė į kolūkių? Bastienė suvažiavimui papasakojo apie naująjį savo gyvenimą.

Daug vargo mačiau aš Smetonos laikais, — kalba Bastienė. — Jokių darbų ir jokiomis pastangomis aš negalėjau pramaitinti savo didelės šeimos tada. 1940 metais Tarybų valdžia davė man 20 hektarų žemės. Po Lietuvos išlaisvinimo iš hitlerinų grobikų mane išrinko valsčiaus ir apskrities darbo žmonių deputatų Tarybų deputate. Aš dideliai dėkinga Tarybų valdžiai už duotą man naują gyvenimą, aš aktyviai dalyvauju socialistiškai (Pabaiga ant 12 pusl.)

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Kasdoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75.
Atskira kopija 6 centai

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1013, Toronto, 3, Ontario, Canada.
ASMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: Waverley 0592

ŠTAI JUMS PAVYZDIS TOS "KULTŪROS"

Liaudies Balse jau buvo pranešta apie žiaurų užpuolimą ant Paul Robesono koncerto dalyvių Peekskill apylinkėse, Jungtinėse Valstijose. Laisvė paduoda plačiau apie tą užpuolimą. Laisvė praneša:

"Keturi šimtai kuklų ir kitų fašistinių padaužų naciškai užpuolė koncertą, kuris buvo ruošiamas negrui artistui Paului Robesonui, įžymiausiam Amerikos dainininkui, šeštadienio vakare, Lakeland Acres piknikų vietoje, už 3 mylių nuo Peekskill miestelio.

"Užpuolikai degino Ku Klux Klano kryžių, kaip ženklą nulinčiuot Robesoną ir budeliuot žmones, važiuojančius bei einančius į koncertą.

"Kuomet vieni kuklukai ir Amerikos legionieriai vėždais ir akmenimis daužė vykstančius į koncertą, kiti rėkė: 'Hitleris buvo geras, tik jis neužbaigė savo darbo! Mes tą darbą užbaigsime!'

"Pogromas buvo suruoštas su vietinės valdžios ir policijos pritarimu. Fašistinius gaivalus taipgi kurstė vietinė spauda ir klerikalų vadai.

"Užpuolikai apvertė 14 automobilių, mušė visus be skirtumo — vyrus, moteris ir vaikus; plėšė kūdikius iš motinų rankų ir trenkė juos žemėn; daugelį moterų jie pusuogiai nudraskė ir sumetė jas į artimąjį maudyklų tvenkinį.

"Koncerto rengėjai, Civilinių Teisių Kogreso Harlemono skyrius, jau trečiadienį pranešė Peekskill valdžiai ir policijai, jog vietiniai fašistukai buriasi užpulti koncertą. Bet policija nepasirodė, iki keli tūkstančiai žmonių suvažiavo automobiliais ir busais į koncertą. Tik tai kuomet policija pamatė, kad koncerto publika taip sustiprėjo, tik tada atvyko policininkai riaušėms malšinti, kitaip sakant, užpuolikų kailiui apginti.

"Padaužos visų pirm šturmo 42 susirinkusius koncerto ruošėjus.

"Vyrų, jų tarpe ir didysis rašytojas Howard Fast, raštu apsupo moteris ir vaikus ir kiek pajėgdami gynė juos nuo linčiškos gaujos.

"Govėda, pagaliaus, įsiveržė į koncerto pastogę, pagrobė koncertinės gaidas, uždegė jasias, triuškinė kėdes ir sumetė jas į ugnį.

"Gaują šėlo nuo 7 iki 10 valandos vakaro. Daug žmonių sužeista, o 13 taip kruvinai apdaužyta, kad jie ligoninėn nugabenti.

"Nė vienas užpuolikas neareštuotas."

Nebūtų reikalo tokios didelės svarbos šiam įvykiui duoti, jeigu jis apimtų tik tai gaują, kuri tenai siuto. Bet šis įvykis atstovauja daug daugiau, negu tą gaują. Tos gaujos elgesys atstovauja dvasių, kurioje šiandien spauda, radijas ir kitos kapitalistinės įstaigos auklėja visuomenę.

Ne taip senai Windsore, Kanadoje, vidurinių mokyklų vaikėzai įsiveržė į Darbo Progresyvos Partijos raštinę. Jie kirviais ir pagaliais sudaužė rašomasias mašinėles, stalus, kėdes. Laimė, kad nieko nebuvo. Gal jie būtų ir žmones sudaužę, kaip ir mašinėles. O tie vaikėzai tą įkvėpimą galėjo gauti tik iš suaugusių, iš spaudos ir radijo bei mokytojų.

Beveik panašus įvykis buvo, kuomet Seafarers International Unijos lyderiai suorganizavo užpuolimą ant Canadian Seamens Unijos streikierių. Jie ne tik kirvakočiais mušė streikierius, bet ir šaudė iš šautuvų. Keli streikieriai buvo pašauti.

Netoli atsilieka ir tie, kurie susikūrė ugnį kur pamiškėje degina Stalino paveikslus ir šoka, kaip laukiniai. Senovėje laukiniai indijonai taip šokdavo pasikabinę galva savo priešui.

Kol kas tokie įvykiai yra atskiri įvykiai, bet jie yra didelis įspėjimas, prie kokios kultūros ir civilizacijos auklėjami žmonės Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje. Tai amerikoniškas nacizmas. Atsitikime kito karo, nereiks ieškoti žmonių deginimui žmonių krosnyse.

KAS NAUJO PASAULYJE

Paryžiuje, Francijoje, susirinkusios Maršalo plano šalys per savo atstovus susipiovė, kaip kiaulės prie edalo lovio, besidalindamos Maršalo pašalpa.

Kada kitos šalys pasiūlė britams \$842,000,000 iš \$3,778,000,000, tai pastarieji piestu atsistojo. Kaž kas būtų atsitikę, jeigu nebūtų buvę nusileista. Gal pati konferencija būtų iširus. Jiems ta suma pakėlė iki \$962,000,000.

Belgija ir kitos šalys protestavo, kad jos gauna mažą šėrą.

Kasžin kas bus, kada šis fondas bus numuštas visu \$1,000,000,000. Tuomet bus dar sunkiau pasidalinti.

Bet tas dar ne viskas. Britams, apart to, trūksta dar \$1,000,000,000, kad suvesti galą su galu. Ir tai tik tai vieniems metams! Jeigu Amerika ir duotų tą bilijoną, tai britų krizis būtų pašalintas tik ant vieno metų.

Britai turi padinti savo eksportą į Ameriką visu bilijonu dolerių. Jie neišgalvoja, kaip tą padaryti.

Rytinėse Europos šalyse katalikų tarpe keliamas klausimas apie katalikų bažnyčios atsiskyrimą nuo Vatikano. Vatikano dekretas tose šalyse tiesiog neįvykdomas.

Iš tikro, kaip gali, sakysime, Lietuvos, Lenkijos ir kitų rytinių šalių katalikai iš-

ventgi kooperacijos su komunistais? Ir jeigu dviasiškią pradėtų ekskomunikuoti tuos katalikus, kur ji su tuo nueitų?

Atrodo, kad Vatikanas padarė netaktišką išsišokimą.

Toj pačioj Italijoj atrodo, kad jo parėdymas nepaveikė j darbininkus. Komunistų partija turi 2,242,719 narių. Jų skaičius nei kiek nemažėja.

Nemanykit, kad komunistai neturi sunkumų. Juos smarkiai persekioja valdžia. Bėgyje metų 17 komunistų buvo užmušta laike demonstracijų už taiką ir ant pikieto linijų. Tuo pat laiku 14,573 buvo suimti.

Jungtinėse Valstijose susidarė naujas komitetas Komunistų Vadų Teisėms Ginti. Jis vadinasi Nacionalis Nepartinis Komitetas Komunistų Vadų Teisėms Ginti.

To komiteto pirmininku bus Indianos valstijos Sullivan apskrities teisėjas Norval K. Harris. Į komitetą įeina: dainininkas Paul Robeson, kunigas Clarence Parker, profesorė Louis Pettibone Smith, rašytojas Howard Fast ir kiti žymūs amerikiečiai.

Komitetas tikisi įtraukti labai daug žymių amerikiečių, kurie numato pavojų Amerikos demokratijai ir piliečių teisėms sąrišyje su bandymu nuteisti komunistų

vadus ir įkalinti.

Valdžios kaltinimai palaiškomi šnipų ir kitų politinių padaužų parodymais, kurie neišlaiko vandens. Teisėjas Medina, kuris veda teisimą, taip šališkai elgiasi, jog iškalno matosi suokalbis truks ar plyš uždaryti komunistų vadus ir jų partiją.

Kinijos nacionalistai "laimi" karą pasigyrimais. Bet tuos jų pasigyrimus visada seka pranešimai, kad jie sumušti ten ir ten.

Pastaruoju laiku jie gyrėsi, kad apsupę nemažai komunistų, atmušę keliose vietose, bet faktai rodo, kad komunistai jau prie Amoy, pajūryje, ir nedaug toliau nuo Kantono kitose vietose.

Iš visų pranešimų atrodo, kad komunistai supa nacionalistus. Kelios dienos atgal buvo pranešta, kad komunistai nukerta gelžkeį arti 200 mylių nacionalistų užpakalyje.

Neilgai truks iki Čiang Kai-šekas prisidės prie išvietintų asmenų.

Nežinia, kas galų gale išeis iš tų korporacijų. Jų pelnai auga ir auga. Štai praneša, kad General Motors korporacijos pelnas per 6 šių metų mėnesius buvo \$303,678,643. Per tą patį laiką praėjusiais metais buvo \$206,763,672. Tik per pusę metų pelnai paaugo \$96,914,971 daugiau.

Fordo kompanija šiemet pasiėmė jau \$140,000,000 pelno, o Chryslerio — \$60,000,000.

Fordas, tačiau, nesigėdyjo nukirsti darbininkams algas 3 centus į valandą.

Pietų Amerikoje sukilimai dygsta kaip grybai: vienas nespėja pasibaigti, o žiūrėk jau kitas prasideda.

Dabar vyksta armijos sukilimas Bolivijoje.

Didžiuomoje atsitikimų, atrodo, sukilimai neturi politinės reikšmės. Viena militarinė klika varžosi su kita už galią. Kai viena valdo, tai kita suokalbiauja.

Idomu tas, kad niekas nesispardo, jog valdžios verčiamos po prievarta. O Jungtinėse Valstijose eina teisimas kelių komunistų vadų, būk tai dėl to, kad tie esą nusistatę paimti galią per perversmą.

Pietro Nenni, Italijos socialistų vadas, kalbėdamas Maskvoje, laike taikos kongreso, pareiškė, kad Italijos darbininkai nekariaus prieš Tarybų Sąjungą, darbo žmonių valdymo šalį.

Dienų Ritmas

EUG. MATUZEVIČIUS

Mūsų dienos —
naujos, ritmingos.

Šūkis — pirmyn!

Darbo užmojai sminga

Tiesiog ateitin.

Čia, brolaus,

netinka verkšlenti. —

Laikykis

tvirtai

Nes gyvenimas

liepia gyventi

Ir dirbti kietai! . .

Nauji pamatai, —

Auga plytos aukštyn,

Kasdien aukštyn!

Reikia laiką pralengt —

Pirmyn!

Reikia geležį kalti ir lenkt,

Kol karšta.

Per sunki našta?

Jau bandai verkšlenti?

Laikykis

tvirtai,

Nes gyvenimas

liepia gyventi

Ir dirbti kietai. . .

Štai žiūrėk —

susijungia

Kolektyvo rankos

Tvirta grandimi, —

Praeitin ponų jungą

Ir priespaudą

trenkę,

Patį laiką

jau lenkia.

Dega protai

nauja mintimi,

Ryškėja

didingi planai, —

Tartum vizija

švinta tikrovė. . .

Žiūrėk —

Ar matai?

Tai laimėta

per darbą

ir kovą! . .

Laikykis tvirtai,

Neiškriski

iš bendrojo ritmo!

Šūkis — pirmyn!

Darbininkai,

Valstiečiai,

Dabarties paminklui

Kūrybos

ir darbo

laimėjimus rita

Tiesiog — ateitin!

Pastabos

Tikėsit, ar ne, bet jau po to, kai Jungtinės Valstijos sulaukė "lend-lease" pagalbą, Didžioji Britanija gavo iš Jungtinių Valstijų beveik \$7,000,000,000 (septyniškus milijonus) paskolos ir kredito dėl atsistatymo.

Bet Didžioji Britanija ne aukštyn kyla, bet žemyn puola.

Ne daug kuo skiriasi ir Italijos bei Francijos istorija.

Tačiau jų politikieriai mėgsta kritikuoti Tarybų Sąjungą ir jos kaimynes, kurios negavo nei cento iš Jungtinių Valstijų po to, kai "lend-lease" pagalba buvo sulaukyta.

O Tarybų Sąjunga ir jos kaimynės nukentėjo nuo karo daug daugiau, negu Britanija, Francija ar Italija.

Tarybų Sąjungoje panaikintos maisto kortos, o tuo tarpu britai gauna tik po vieną kiaušinį į savaitę.

Vatikanas išmetė grupę Bostono katalikų, kurie teigia, kad nėra išganymo už Romos katalikų tikėjimo sienų.

Reiškia, pats popiežius užtvirtino, kad ir kiti tikėjimai tiek pat geri, kaip ir katalikų.

Pereitos savaitės pastabose aš citavau ištraukas iš Darbininko, aiškinančias, kad ir bedieviai "O. K.", jeigu tikrai gražiai gyvena.

Reiškia, visiems yra vietos, jeigu tikrai dorai gyvena.

Jeigu mes imtume nagrinėti, kas arčiau tariamojo Kristaus mokslo, tai surastume, kad Vatikanas ir jo aukštieji pareigūnai yra toliausiai nuo jo.

Nei vienas pasaulinis valdonas negyvena tokioje prabangoje, kaip popiežius. Su juo negali susilyginti nei maharažai, feodalų feodalai, kurie skęsta turtuose.

Gi komunistai, jų simpatikai ir pritarėjai, stoja už panaikinimą tokių turtų, už pagerinimą būvio varguomenėi.

Tad kurių gyvenimas yra padoresnis, praktišnesnis?

Jeigu tariamasis Kristus šiandien būtų, jis visus kunigus išvartytų iš bažnyčių, kaip anais laikais jis išvarė pirklius, nes jie virto tam tikros rūšies pirkliais.

Darbo ministeris, išklauses Amerikos Darbo Federacijos vadų kalbą Royal York viešbutyje, pareiškė, kad Kanadoj nėra reikalo turėti Tafto įstatymą.

Girdi, tokie žmonės vadovaujant unijoms, jokio pavojaus nėra.

Ir koks čia pavojus gali

Nesenai Floridos pakraštį užmestas medis ant namų nuteriojo smarkus viesulas, Palm Beach mieste, Floridoj. Viesulas apgriovė daugelį pastatų.

Ką Kiti Rašo ar Sako

"Militarinis Sekretas"

Amerikos militarinių jėgų išlaikymui "geriausiais laikais", prieš pirmąjį pasaulinį karą, kiekvienas gyventojas — nuo lopšio iki grabo lentos — turėjo sumokėti po apie \$2.25 į metus.

Siemet tos išlaidos jau siekia biskis virš \$100. Ir tai nėra joks "militarinis sekretas". Kad lengviau būtų Kongrese išgauti milijoninius paskyrimus karo reikalams, pabaigoje 1948 metų paleistas paskalas, kad Tarybų Sąjunga "puls Jungtines Valstijas kovo ar balandžio mėnesį, 1949".

Bet tokiam milžiniškame aparate, kaip mūsų militarinės jėgos, aišku, neapsieinama ir be "sekreto". Pavyzdin, niekas "nežino" kaip pastarojo karo metu "išgaravo" apie pusšėsto milijono dolerių.

Kita "slapybė" iškelta šiom dienom einant tyrinėjimui Senato komisijoje. Pasirodo, kad pabaigoje paskutiniojo karo atliko 25,000 ne-naudotų tankų. Prabėgo treji metai ir 9,000 tų milžinų dingo, kaip ugnyje sudegė!

būti, jeigu didžiama tų vadų jau pamiršo apie algas ir kitus darbininkų reikalus.

Unijų centrai Jungtinėse Valstijose siunčia dideles sumas pinigų į Kanadą, kad unijos galėtų pasiūsti į konvenciją daugiau delegatų. Kam? Išmetimui jūrininkų unijos.

Kai darbininkai streikuoja, tuomet sunku gauti centą.

J. Y.

Tankas nėra jau tokis mažas dalykėlis, kad nepastebėtus galėtų kur užsimesti. Tie karo milžinai sveria desėtkus tonų ir lėšavo mums, paprastiems taksų mokėtojams nuo \$30,000 iki \$100,000 kiekvienas.

Amerika gali pasididžiuoti gudriausiais vagim pasaulyje. Spaudoje pasitaiko užtikti pranešimus, kad vienu iš nakties pasigęsta tilto, kitur pavogtas šaliagvis, kartais net visas namas. O dabar sumušti visi pirmesnieji rekordai — dingo 9,000 karinių tankų! — Vilnis.

Katalikų Bažnyčia ir Religijos Laisvė

Kur pilnai viešpatauja katalikų bažnyčia, ten kitų religijų bažnyčioms vietos nėra. Taip buvo seniau, kuomet visoje Europoje katalikų bažnyčia buvo viešpačiu, taip šiandien yra tuose kraštuose, kuriuose ta pati bažnyčia arba jos agentai tebeturi galią savo rankose.

Jau visas pasaulis žino, kad fašistinėje diktatoriaus Franco Ispanijoje yra biauariai persekiojami protestantai ir kitų religijų pasekėjai. Jau visi žino, kad religinės laisvės ir visos teisės atimtos kitų tikėjimų pasekėjams Bolivijoje. Dabar sužinome, kad panašiai apie religinę laisvę negalima nė kalbėti ir Brazilijoje. Ir sužinome tiesiog iš lūpų katalikų kunigo, kuris Brazilijoje lankėsi ir sugrįžęs pasigyrė, kaip "gražiai" tenai katalikų bažnyčios dvasininkija palaiko to krašto žmones "gerais ir dorovingais". Prelatas Ligutti pareiškė spaudos korespondentams, kad suprantama, "joks protestantiškų beprotiškų sektų atstovas negali atsistoti Pietų Amerikos miestuose ant gatvės ir išniekinti mūsų Panelės švenčiausią, neišsaukęs kokio nors pasipriešinimo".

Trumpai pasakius, Pietų Amerikoje, kur katalikų bažnyčia yra valstybinė bažnyčia, protestantams negalima pasirodyti. Protestantiškos sektos neturi teisės skelbti savo religiją. Katalikų bažnyčios dvasininkai tai skaito įžeidimu ir išniekinimu Panelės švenčiausios.

Tik įsivaizduokime, kas beliktų iš religinės laisvės Jungtinėse Valstijose, jeigu čia pilnai įsigalėtų katalikiš-

ŠYPSENOS

Už Patarnavimą

Kostumeris: — Žiūrėk, jis užsisakė dolerio vertės steką, o aš dolerio ir pusės, bet abiejų vienodi.

Patarnautojas: — Bet tamstos peilis aštresnis.

Ir Ji Išvietinta

"Girdžiu, kad rengiesi vestis su išvietintu. Ar tiesa?"

"Taip. Matote, parokavau, kad ir aš lyg ir be vietos, kol nevedusi".

Ką Jis Išmoko

"Na, pasakyk, ką tu išmokai šiandien mokykloje?"

"Aš išmokau sakyti: Taip ponas, taip ponias".

Militarinis Sekretas

Kunigas: — Kiek man yra žinoma, panelė neini išpažinties.

Panelė: — Taip. Matote, aš esu pasirašiusi ištikimybės sutartį ir negaliu išduoti paslapčių.

Kunigas: — Tai kokią tarnybą panelė turi?

Panelė: — Saugumo ministerio pavaduotojo asmeniška sekretorė.

koji klerikalijada. Kaip tik Rytinės Europos žmonės nuvertė išnaudotojus ir atėmė iš katalikų bažnyčios hierarchijos teisę užginti religinę laisvę žmonėms, kaip greitai įvedė pilną religinę laisvę visiems, o ne vien tik katalikams, prieš juos sukilo katalikų bažnyčios galvos. Pats popiežius išimaisė ir išleido tiems kraštams prakeikimą. — Laisvė.

Apgaudinėja Dipukas

... Tuoju po kovo mėn. suvažiavimų, buvo pasiūsti KLCT-bos atstovai į Ottawą ir ten kalbėjosi su kai ku. Čia, žinoma, nieko nėra ir stebėtina. Jie buvo priimta, nes demokratinės valdžios pareigūnai — kitaip ir negalėjo pasielgti. Atstovams gi ten, aišku, nebuvo nieko pažadėta, tačiau, tuoju po to skaitėme ir "NL" apie tą "garsųjį vizitą", bet, kaip jau minėjau, santūrų aprašymą. O tremties spaudoj — p. Kardelis jau aiškiai trimitavo, kad: "... Kanados valdžia, pripažindama KLCT lietuvių organu, numato jai tūlių teisių, be kita ko, kad ji galės kviestis iš Vokietijos tremtinius, nereikalaujant iš jų darbo sutarčių".

Na, sakykite, ar tai nėra nesąmonė išdidaus pasismaiginimo vardan? Negi Kanados valdžia, dėl KLCT galėtų keisti savo Imigracijos Įstatymą ir lyg dalį suvereni (Pabaiga ant 7 pusl.)

LIETUVA

PROLET-ARAS

Užtekėjo saulė kraštui mūsų — Tegu niekad ji nenusileis! Darbštūs broliai darbo dirbti stojo — Greit šio krašto vaizdą jie pakeis.

Iš pelkėtųjų balos kemsynų Sužaliuos derlingieji laukai, O iš buvusių skurdžiųjų kumetynų — Išbujos kolūkiniai namai.

Bus graži, laisva mūsų gimtinė, Nebesmaugs turtingi beturčių, Nes laisvų tautų vainikan įsipynė Daug praleidusi dienų karčių.

Smaugė vokiečiai mūs gimtą šalį, Žudė ją smetoninė gauja, O dabar jos nieks paliest negali — Ji galinga, plati ir nauja.

Nuo Baltijos ligi už Uralo — Vieninga, brangi mūsų šalis! Žydi sodais, derlinga turtais metalo... Ten diena pasikeitė naktis.

Ant kolūkių traktoriai bauboja, Vietoj kuino lieso, nerangaus; Su dainomis broliai dirbti stoja, Nes jie savo darbo vaisius gaus.

Šauniesiems Kariams Atminti

J. MACIJAUSKAS

Didžiojo Tėvynės karo metais Tarybinės Armijos lietuviškojo junginio dalys ties Oriolu, Aliekšiejėvkos rajone, pirmą kartą dalyvavo mūšiuose prieš vokiškuosius fašistinius grobikus. Ypatin- gais sunkiomis žiemos sąlygomis, siaučiant žvarbiam speigui, sniego pūgai ir prieš uraganinei ugniai, mūsų kovotojai rodydavo nepaprastą išvermingumą, drąsą, narsą ir kovinį meistriškumą.

1943 metų liepos mėnesį vokiečiai, sutelkę milžinišką gyvosios jėgos, artilerijos, tankų ir aviacijos kiekį, perėjo į puolimą Oriolo-Kursko lanko. Šiame istoriniame mūšyje petys į petį su kitais Tarybinės Armijos junginiais kovėsi ir Lietuviškoji divizija. Prasidėjus vokiečių puolimui, divizija buvo gynyboje ir užėmė fronto barą riboje tarp mūsų armijų. Smūgių ir ribų tarp mūsų armijų vokiečiai mėgino parblokti mus. Jų tikslas buvo užtikrinti sėkmingą puolimą visuose Kursko lanko baruose. Pagrindinis vokiečių smūgis buvo nukreiptas į pulkininko Motiekos dalis ir į kai kuriuos pulkininko Šurkaus padalinius. Vokiečiai metė prieš diviziją milžinišką tankų ir pėstininkų skaičių, tuo pačiu metu iš lėktuvų bombarduodami mūsų kovinius išsidėstymus ir rezervus.

Nepaisant nepaprasto mūsų divizijos kovotojų ir karininkų išvermingumo, drąsos ir vyriškumo, vokiečiai, sutelkę milžinišką technikos ir pranašesnį gyvosios jėgos kiekį, kyliu įsiveržė į divizijos kovinius išsidėstymus. Bet diena baigiantis, įsiveržusi vokiečių gyvoji jėga ir technika mūsų divizijos kovotojų ir karininkų didvyrių pastangų dėka buvo sunaikinta ir padėtis atitaisyta. Nepaisant milžiniško tankų ir lėktuvų kiekio bei įnirtingų atakų, vokiečiams daugiau nebepavyko pasistūmėti į priekį.

Šiose istorinėse kautynėse lietuviškosios divizijos kovotojai drauge su kitais Tarybinės Armijos kovotojais parodė nepaprastą didvyriskumą ir narsą, nors jiems pirmą kartą teko susidurti su tokiais dideliais vokiečių kovinės technikos kiekiais ir naujais vokiečių sunkiaisiais tankais — "Tigras". Tarybinio patriotizmo ir karštos neapykantos priešui įkvėpti, kovotojai ir karininkai per visas šias kautynes rodė masinį didvyriskumą.

Įnirtingose kovose su vokiškais okupantais dėl mūsų didžiosios Tėvynės garbės, laisvės ir nepriklausomybės

didvyrių mirtimi žuvo nemaža geriausių lietuvių tautos sūnų. Siekiant įamžinti žuvusiųjų karių atminimą, Lietuvos Komunistų partijos (bolševikų) Centro Komitetas ir Lietuvos TSR Ministrų Taryba priėmė nutarimą dešimtosioms Tarybų valdžios įvedimo Lietuvoje metinėms pastatyti aktyvių kovų vietoje fundamentalų paminklų. Paminklo vietai parinkti Oriolo kraštą išvyko vyriausybinių komisija.

Mums teko važiuoti pro istorinį didvyriską rusų miestą — Tulą. Šio miesto darbo žmonės 1942 metais drauge su Tarybinės Armijos dalimis drąsiai apgynė savo miestą nuo vokiškųjų fašistinių grobikų milžiniškų gaujų, siekusių paimti Tulą ir prasiskinti kelią į Maskvą. Šiose žiauriuose kovose vokiečiai vandalai padarė miestui milžiniškus nuostolius. Bombardavimai iš oro ir vokiečių artilerijos ugnis pavertė griuvėsiais daugelį namų ir išstius miesto kvartalus.

Tulos darbo žmonės, kurie pajėgė didvyriskai apginti savo gimtąjį miestą nepaprasto pavojaus dienomis, sugebėjo taip pat nepaprastai greitai ne tik atstatyti tai, kas sugriauta, bet taip pat pastatyti daug naujų namų ir gyvenviečių. Dabar čia neliko jokių karo ir sugriovimo pėdsakų. Važiuojant gatvėmis ir kvartalais, kurie 1942 metais buvo visiškai sugriauti, dabar sunku beatpažinti, kad čia vyko žiaurūs mūšiai. Matyti nauji namai, aikštės ir gražūs skverai. Priemiesčiuose ir artimiausiose miesto apylinkėse vietoj griuvėsių dabar pastatyta daug naujų gyvenviečių darbininkams.

Nepaprasti Tulos darbo žmonių laimėjimai atkuriant ir toliau statant savo miestą ypatingai malonūs buvusiems lietuviškojo junginio kariams, kuriems Tula buvo artima ir brangi vieta. Miesto partinė organizacija ir darbo žmonės suteikdavo milžinišką pagalbą aprūpinant ir parengiant mūsų junginį kovos veiksams. Prieš išvykstant į frontą VKP (b) Tulos srities komitetas Tulos darbo žmonių vardu įteikė mūsų junginiui raudonąją vėliavą — kovinių laimėjimų simbolį.

Iš Tulos Oriolo link vyko me per buvusių aktyvių kovų laukus, kurie buvo išraižyti apkasų linijomis, tranšėjomis, priešankinių griovių, aptverti vielo užtvaramis, išdaryti bombardavimų. Šiandien net prityrusi akis, žinodami visas šias gynybos linijas, sunkiai jas beatran-

da. Vietoje buvusių apkasų, tranšėjų, priešankinių griovių ir vielos užtvartų, visur žaliuoja puikūs kolūkių pasėliai.

Vakare privažiuojame Oriolą. Dar iš toli matyti ryškiai, miestą užliejanti elektros šviesa. Oriolo miestą, po jo išvadavimo iš vokiškųjų grobikų 1943 metais, aš atsimeinu kaip griuvėsių krūvą. Vokiečiai atkakliai ir įnirtingai mėgino jį išlaikyti, kaip svarbų strateginį mazgą. Per ilgą kovą šis gražus didelis miestas buvo pavertęs griuvėsiais. Kaip gi nustebau, kai, įvažiuavęs į miestą, pamaciau aukštus, gražius namus ir gatves. Dar labiau nustebau, kai rytą, nuodugnai apžiūrėjęs miestą, pastebėjau jį esant beveik tokį pat, kokį pažinojau jį 1940 metais, gyvendamas jame. Atstatyta ir naujai pastatyta daug didelių pastatų, jų tarpe milžiniškas teatras, ištiesa eilė srities įstaigų pastatų, daugelis mokyklų ir kitų gyvenamųjų bei gamybinių pastatų ir kultūros-švietimo įstaigų. Tik Tarybų valdžios sąlygomis taip pasakiškai greitai gali būti išgydomos sunkaus karo žaizdos.

Iš Oriolo vykstame į lietuviškojo junginio aktyvių kovų vietas Oriolo krašte. Štai Nagornij gyvenvietė. Tai buvo vienas iš vokiečių svarbiausių įtvirtintų punktų. Jis buvo aptvertas keliomis vielos užtvartų eilėmis, priešankiniais grioviais ir užkastais tankais, be to, apsuptas ledo pylimo. Nepaisydami tokių įtvirtinimų, mūsų kovotojai ir karininkai įveikė šią ledo kalvą, nuolatine pūga ir smarkia priešūgnį ir drąsiai ėjo pirmyn, laužydami ir triuškindami hitlerininkų gynybą.

Kovų laikotarpiu sugriauta Nagornij gyvenvietė dabar atstatyta ir gyvena pilnakraujį gyvenimą, nors čia daugiau, negu kur kitur, dar pastebimi karo pėdsakai. Vietomis riogso sudaužyti ir išvesti iš rikiuotės vokiečių ginklai ir tankai, dar kai kur neužversti apkasai, tranšėjos ir dzotai.

Iš Nagornio mes vykome į Aliekšiejėvką. Nepaprastai susijaudinimą sukelia mums šis kaimas. Čia lietuviškasis junginys sunkiai ir įnirtingai kovojo su vokiškąja fašistine kariuomene ir didvyriskai kovėsi dėl Lenino-Stalino reikalo, dėl tarybinės Tėvynės.

Besitariant prie Aliekšiejėvkos, mano žvilgsnis buvo nukreiptas į senovinę raudoną cerkvę, šalia kurios yra broliškieji kapai Lietuviškojo junginio karių, žuvusių

didvyrių mirtimi žiauriuose su vokiškaisiais grobikais. Čia palaidoti geriausiai bolševikų partijos ir lietuvių tautos sūnūs: majoras Gužauskas, vado pavaduotojas politikams reikalams, kuris, kaip ištikimas bolševikų partijos sūnus, ne kartą ėjo į ataką savo padalinio priešakyje ir didvyriskai žuvo, drąsiai atakuodamas priešą Nagornio gyvenvietėje. Čia taip pat palaidotas kapitonas Sipavičius, kuris lygiai taip pat drąsiai su savo padaliniu atakavo priešą. Čia pat ilsisi ir kapitonas Kudla, padalinio vado pavaduotojas politikams reikalams, kuris, eidamas į žvalgybą, pakėlė į ataką savo padalinį, apmėtė priešą granatomis, su padaliniu įsiveržė į vokiečių užimtą aukštumą ir paėmė belaisvių. Vykdydamas šią kovinę užduotį, drg. Kudla žuvo didvyrinio mirtimi. Čia taip pat palaidotas partinės organizacijos sekretorius kapitonas Žolneris, kuris nenuilstamai skiepjo savo dalies-asmeninei sudėčiai meilę ir ištikimybę bolševikų partijai ir socialistinei Tėvynei ir nesutaikomą neapykantą vokiškiesiems fašistiniams pavergėjams. Čia ilsisi daug kitų didvyrių, paaukojusių savo gyvybę už mūsų Tėvynės laisvę ir nepriklausomybę.

Kapinės aptvertos ir sutvarkytos. Aliekšiejėvkos gyventojai neužmiršta žuvusių karių ir gerbia jų atminimą. Susitinkdami su mumis, daugelis jų su nepaprasta šiluma prisimena Lietuviškojo junginio kovotojus ir išreiškia jiems savo dėkingumą. Piliētis Ščerbakovas man pasakė: "Atsimenu, gerai atsimenu, kaip jūs, lietuviai, čia kovėtės su vokiečiais, gindami mus. Atsimenu ir jus asmeniškai". Jis primena, kad padėjo mum pristatyti šaudmenis ir šovinius į priešakinės linijas.

Nepaprastai susijaudinęs į cerkvę. Jos milžiniškos ir tvirtos mūro sienos buvo vienintelė palyginti saugi vieta, kur sužeistieji kovotojai galėdavo keletą valandų rasti prieglaudą, kol juos evakuodavo į užnugarį.

Aliekšiejėvka dabar yra pilnutinai atstatyta. Kolūkių valstiečiai gyvena naujuose namuose. Vėl atsodinti karūniokoti sodai. Laukuose, kur vyko įnirtingi mūšiai, dabar auginamas gausus derlius ir ganosi didelės kolūkių bandos, individualūs kolūkių valstiečių gyvuliai. Ypatingai daug čia pūkščių — žasų, vištų ir t.t. Kalbėdamasis su mumis, Aliekšiejėvkos kaimo tarybos pirmininkas drg. Stepanovas mums papasakojo, jog visi kolūkių valstiečiai dabar turi savo asmeniniam naudojimui šilvkarvių, avių ir ne mažiau kaip po 20-30 žasų. Išvykę

į Aliekšiejėvkos, mes apvažiavome aktyvių kovų vietas Jegorovkos, Choroševskių, Panskos, Ekonomičnos kaimų rajone. Čia vokiečių liepos mėnesio puolimo ties Oriolo-Kursko lanku laikotarpiu vyko didvyriska kova. Už šias kautynes Lietuviškoji divizija gavo padėką iš Tarybų Sąjungos Generalisimo draugo Stalino.

Štai ir Kamenkos kaimas, kur antros Lietuviškojo junginio ir kitų Tarybinės Armijos dalių kovotojų kapinės. Mus sutinka pagyvenęs kolūkietis drg. Soldatovas. Jis noromis mus palydi į brolių kapų vietą ir kelyje nepaprastai šiltai pasakoja apie Lietuviškojo junginio kovotojus ir vadus, apie jų drąsą, didvyriską išvermę, parodytą vokiečių puolimo metu.

Karių kapinės Kamenkoje gerai sutvarkytos. Jaučiama, kad vietiniai gyventojai ypatingai jomis rūpinasi. Kapinės aptvertos, apšodintos medžiais, papuoštos gėlėmis. Statomas paminklas. Kaimo taryboje rūpestingai saugomas šiose kapinėse palaidotųjų sąrašas.

Drauge su kitais žuvusiais kariais, čia palaidotas Tarybų Sąjungos Didvyris Jacenevičius. Dėl liaudies laisvės, garbės ir nepriklausomybės žuvo kankinio mirtimi ryšininkas Viktoras Jacenevičius. Tai buvo atmintinomis vokiečių liepos puolimo dienomis. Vokiečiai paėmė Jacenevičių į nelaisvę ir reikalavo suteikti jiems žinių apie junginį, prizadėdami palikti jam už tai gyvybę. Jacenevičius atsisakė. Tada jam atkirto koją, bet kovotojas tylėjo. Atkirto antrąją koją, bet Jacenevičius vis dar tylėjo. Tada gyvą jį pakorė galva žemyn ir uždegė po juo laužą. Bet iki paskutinio savo kraujo lašo ir iki paskutinės savo gyvenimo valandėlės jis pasiliko ištikimas ir atsidavęs savo Tėvynei sūnus. Po kelių valandų žveriškaiai nukankintą kovotoją Jacenevičių atrado jo kovos draugai.

Komisija atidžiai apžiūrėjo kovų vietas ir nutarė pastatyti paminklą Lietuvos karių broliškuose kapuose Aliekšiejėvkos kaime, ir tuo įamžinti atminimą karių-didvyrių. Amžina garbė didvyriams, žuvusiems už mūsų šlovingosios tarybinės Tėvynės garbę, laisvę ir nepriklausomybę.

Karių-didvyrių pavyzdys amžinai įkvėps tarybinius žmones žygdarbiams mūsų didžiosios socialistinės Tėvynės labui. Nenuilstamai stiprindami savo didžiąją Tėvynę, keldami jos ūkinę ir gynybinę galią, pastatysime geriausią paminklą didvyriam, nesigailėjusiam savo gyvybės sunkiomis mūsų Tėvynei valandomis, iškovoju-

LTSR P

Kaip spinduliai venimui, ka ranka, nanti šiu linti mot pai saug taip bols rybinė vy niu rūpes tautinį p listinį p mokslą,

Kaip žiasis mokslo, nesuvald vilnis jsi mą, dau dančia e kimus.

Ši nau — žmog venimą mūsų po jam savo kompozit Tūkstant paplinta jos knygos "Šalio Tilvy ir jo slo nė", A. cinis ror to teisy siūniene I naują literatū talentingų litera daugiau respubli čių tolia vynės k Maironi lomėjos ros kūr ra šiand baltarus zinų ir

Su ne ria šiand niai kor dainose gyvenim nius žr giams, bines jė mams.

Esmi mūsų te anksčia voje te linksnis moralia listų, dv valdinin šūnei, je buvo n beidėjim dien m rui atsl platus

siems n gą gyv

Pergalės Metai

JUOZAS BALTUSIS

LTSR Rašytojų Sąjungos Atsakomingasis Sekretorius

(Tąsa)

Kaip gaivinantieji saulės spinduliai, pažadinantieji gyvenimui naujo vaisiaus diegus, kaip sodininko švelni ranka, auginanti ir stiprinanti šiuos diegus, kaip mylinti motinos širdžia, stropiai saugojanti savo kūdikį, taip bolševikų partija ir Tarybinė vyriausybė su begalinio rūpesčiu augina ir vysto tautinį pagal formą ir socialistinį pagal turinį mūsų mokslą, meną ir literatūrą.

Kaip pavasario srovė veržiasi mūsų jaunimas prieš mokslo, prieš šviesos, kaip nesuvaldoma Baltijos jūros vilnis įsiveržia jis į gyvenimą, daugindamas savo verdančią energiją mūsų pasiekimams.

Ši naują, naujo žmogaus — žmogaus nugalėtojo gyvenimą apdainuoja šandien mūsų poetai ir dainininkai, jam savo kūriniais pašvenčia kompozitoriai ir menininkai. Tūkstančiais egzempliorių paplinta respublikoje naujos knygos: — A. Venclovos "Salies jaunystė", Teofilio Tilvyčio "Baltijos vėjas" ir jo šlovinga poema "Usmine", A. Guzevičiaus revoliucinis romanas "Kalvio Ignoto teisybė" ir Valerijos Vališienės dainos "Iš širdies".

Į naują lietuvišką tarybinę literatūrą įsiliejo visa jaunų talentingų jėgų plejada. Mūsų literatūra vis daugiau ir daugiau išeina iš mažosios respublikos ribų ir siekia pačių toliausių neapimamos Tėvynės kampų. Zemaitės ir Maironio, Petro Cvirkos, Salomėjos Neries ir Liudo Girono kūriniai yra žinomi ir yra šandien brangūs daugelio baltarusių, ukrainiečių, gruzinų ir kazachų širdims.

Su neregėtu įkvėpimu kuria šandien Lietuvos tarybiniai kompozitoriai. Naujose dainose atsispindi naujas gyvenimas, įkvepia tarybinius žmones naujiems žygiams, mobilizuoja jų kūrybines jėgas naujiems laimėjimams.

Esminis perversmas įvyko mūsų teatro gyvenime. Jeigu anksčiau smetoninėje Lietuvoje teatro paširtis buvo linksminti ir teikti pramogų moraliai pakrypusiai kapitalistų, dvarininkų ir fašistinės valdininkijos visuomenės viršūnei, jei tais metais scenoje buvo nuolat rodoma visoks beidėjinis šlamštąs, tai šandien mūsų tarybiniam teatrui atsivėrė iki šiol nematyti, platus kūrybiniai horizontai.

siems mums laisvę ir laimingą gyvenimą.

Teatras pradėjo spręsti valstybinės reikšmės uždavinius, auklėdamas savo aukštai išdėjintais meniniais pastatymais darbo žmones begalinės meilės ir ištikimybės Tėvynėi bei gyvybinio tarybinio patriotiškumo dvasioje. Šandien mes matome scenoje tokių kūrinių, kaip Gorkio "Jegor Buličev" ir "Priešai", N. Virtos "Pasmerktųjų sąmokslas", E. Grino "Vėjas iš pietų" ir daug kitų. Maža to, iš naujo prasidėjo tikras pakėlimas lietuviškos originalinės dramaturgijos srityje. Su dideliu pasisekimu rodomos scenoje V. Paukštelio "Audra artėja" ir I. Gustaičio ir K. Chlivickio "Obelys žydės". Ir jau ne vienas teatras, bet šeši teatrai dalyvavo neseniai įvykusioje apžiūroje. Ši apžiūra buvo lietuviško tarybinio teatro meno vystymosi tikra demonstracija.

Ramūs ir įsitikinę šviesioje ateityje mes šandien tęsiame mūsų laikų kūrybinį darbą. Laisvai ir stipriai,

Jam Rūpi Dvarai, Ne Žmonių Sielos

Čekoslovakijos arkivyskupas Beranas išleisdamas viešą laišką į valstybinį prokurorą, save dar labiau demaskavo.

Jis skundėsi, kad neturi teisės apiešti savo palociaus Pragoje;

Jis skundėsi, kad jo raštinėje randasi valdžios atstovas;

Jis skundėsi, kad jo paštas kontroliuojamas;

Jis skundėsi, kad jam neleidžiama laisvai važinėti po šalį.

Bet tie visi skundai buvo ne labai aštrūs, dėl jų jis tame laiške ne labai jaudinosi. Kas jį labiausiai erzino, tai kad jo dvarai buvo konfiskuoti, kad liaudžiai buvo atiduota dalis jo didžiųjų turty.

Jo pilis Dolni Brezani apylinkėse, didžiulis dvaras aplink ir ilgos pievos jam labai prieš širdies. Ten dideli plotai apaugę beržynais, ten laukuose dirba valstiečiai, ten ramu ir malonu, ten šlama žali miškai ir čiurlena upės. Ach, kokios geros buvo tos dienos, kuomet tas viskas jam priklausė, jam, arkivyskupui Beranui! Kuomet jis atvykdavo į Dolni Brezani, davatkėlės puldavo ant kelių ir pusininkai bei skerdžiai bučiudavo jo ranką. Dabar viskas pasikeitė. Valdžia vis-

kaip niekuomet plaka Lietuvos širdis — Vilnius. Tūkstančių valstiečių, darbininkų bei jaunimo renkasi čionai, kad Gedimino pakalnėje išreikšti savo gilų ačiū partijai, Didžiajam Stalinui už savo naują laimingą gyvenimą, parodyti savo pasiekimus.

Mes ramūs ir įsitikinę dėl to, kad mes ne vieni, dėl to, kad mes tapome galingos broliškų tautų šeimynos lygiateisiu nariu, dėl to, kad kasdien gauname tarybinių tautų draugystės nenugalimos jėgos naujų įrodymų.

Mes žinome — išmėginimo valandą mes nebūsime vieni. Drauge su mumis stos ginti gimtąjį kraštą visa didvyriška tarybinė liaudis. Ir šis įsisąmoninimas dar labiau daugina mūsų jėgas, yra mūsų kūrybinio įkvėpimo šaltinis.

Lietuvių tauta įstojo į savo gyvenimo laisvoje Tarybų Lietuvoje dešimtuosius metus kupina pasiryžimo dar labiau įtemptai kovoti už naujų socialistinės statybos laimėjimų. Bolševikų partijos vadovaujama, Lietuvos liaudis tvirtai eina pirmyn, prieš naujų pergalių, prieš savo galutinio tikslo — prieš komunizmo.

licijos pareigūnas, nei jis ėjo kunigą areštuoti, o tik kitais reikalais norėjo su kunigu tartis. Ir geltonosios spaudos vaizduotėje tokie dalykai išauga į "riauses" ir net sukilimus.

Atvykę iš Pragos asmenys sako, kad ten kavinėse kursuoja toks juokas: Arkivyskupas Beranas, esą, atsiuntė protestą teisingumo ministerijai su reikalavimu ji kuo greičiausiai areštuoti. Reikalavime jis sako, kad valdžia jo nenori suimti, nes nenori iš jo padaryti kankinio. Girdi, tai saivališka anti-katalikiška valdžios politika, kuri stengiasi nepriekštingai, kad jo Eminencija tapėtų kankiniu.

Čia Francūzijoje net katalikų "L'Aube" (Aušra) šaltokai rašo apie Beraną. Savu laiku bažnyčiose čia buvo iškabinti plakatai apie Mindszentę, bet jie jau išnyko. Beje, įdomu, kad klerikalai nedrįso tų plakatų kabinti gatvėse arba net šventoriuje, o kabino bažnyčių viduje. Matyti, kad apart tikrųjų davatkų jie neturi vilties nieko įtikinti.

A. Miškūnas

KĄ KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 pusl.)
nių savo teisių perleisti kokiai tai KLCT? Tas gi visiems yra aišku, atrodo, ir p. Kardeliui turėjo būti žinoma, jog taip negali būti. Juk be darbo sutarčių tremtinių įsileidimo reikalas — tai tik įstatymo keliu galėtų būti pravestas.

Na, žinoma, kai jau pradėjo siųsti glėbiais tremtiniai laiškus, prašydami p. Kardelį "sudaryti protekciją", kaip jis pats rašo, tai jam pasidarė neapatogu ir jis galvojo: kaip čia iš bėdos išbristi? Pagaliau, po šeštos mėnesių, parašė ilgesnį straipsnį, pareikšdamas, kad "jo papildomoji informacija, matyt, tremtinių spaudos nebeapsiekė". . . Tai kur gi ji dingo? — norėtusi paklausti. Jei p. Kardelis siuntė pirmąjį pranešimą bent keliems laikraščiams, tai turėjo ir "papildomąją informaciją" siųsti bent keliems. Tai negi visi laišškai ir žuvo pakeliui? . . .

Be to, kaip iš visko matyti, Ottawoje delegatams nebuvo ir duota jokių pažadų, nes, jei tai būtų buvę pažadėta, tai gi KLCT-bos atstovai ir dar kartą turėjo nuvykti į Kanados sostinę pažadėtų "privilegijų" atsiimti. O jie į Ottawą nebebuvo nuvažiavę, nes, jeigu būtų buvę, tuojau apie tai būtų parašiusi "Nepriklausoma Lietuva" ir, dargi, su didele pompa. . .

Taigi, kas iš viso to išei- na? Nagi, tik savo didybės ir pasigyrimo vardan, nelaimingų tremtinių apgaudinėjimo istorija. Juk tie nelaimingieji žmonės, vieton raše

Aukos už Brošiūrą

Už brošiūrą "Ar Taika Yra Galima?", pastaruoju laiku aukų gauta sekančiai:

Per L. Kisielis, Montreal, gauta, nuo A. Jackuvienė ir J. Braknys po 50 c.; J. Mikalauskas, K. Ažuolaitis, St. Verbyla, Plungys, J. Deksnys ir J. Rutelionis po 25 ct.

I. Sakalauskas, Toronto, nuo savęs 50 ct.

J. Velegienė, Racine, Wis., prisiuntė \$1.00.

J. Gettzus, Redbora, Mass., nuo savęs \$2.00.

J. Mikalunas, Montreal, atvykdamas į LLD suvažiavimą atvežė A. Balčiūno surinktų aukų \$1.25 ir nuo E. Juraitienės 50 ct.

J. Deksnys, Montreal, prida- vė nuo savęs \$1.00.

J. Petronis, Montreal, nuo savęs 50 c.

J. Urbonavičius, Montreal, prida- vė nuo J. Navikas 50 c.

Sekančios aukos už brošiū- rą gautos per Liaudies Bal- są.

M. Paragis, Montreal, \$1.

F. Tumėnas, Port Arthur, Ont., prisiuntė nuo J. Vasi- liausko \$1.00, P. Žebrausko 25 c., Petruškevičiaus 25 c.

Montrealiečiai per LB pik- niką Montreale, prida- vė: K. Likas, F. Kusleika, A. Bula- kas, D. Gurklys, S. Zastar- tienė, A. Janušis po \$1.00, P. Joneliunas 50 ct.

J. Rusinskas, Jackson, N. Y., \$1.00.

A. Apšegienė, Auburn, Me., 50 c.

J. Kundrot, Cadomin, Al- ta., prisiuntė \$2.50, Aukojo: A. Ratauski \$1.00; A. Kiau- sinis ir J. Kundrat po 50 c., F. Praskevičius ir F. Beal- le po 25 c.

J. Sinkunas, Toronto, pri- davė nuo P. Morkevičiaus ir Ch., Lapienio po \$1.00.

G. Taruška, Montreal, prisiuntė nuo V. Kelly 25 c. ir nuo savęs 50 ct.

P. Stukas, Tornto, prida- vė nuo Fr. Kresiuno, Wauke- gan, \$1.00.

R. Barauskas, Rochester, N. Y., prida- vė \$1.00.

K. Abekienė, Chicago, Ill., prida- vė nuo M. Smith, La Porte, Ind., P. Jančienės, Chicagietės ir nuo savęs po \$1.00.

M. K. Presaitis, Cateau Landing, Que., \$1.00.

A. Platz, Radway, Alta., \$2.00.

A. Petkus, Radway, Alta., \$2.00.

V. Sutkienė, San Francis- co, Calif., nuo LLD 153 kuo- pos už išplatintas brošiūras \$2.75.

(Pabaiga ant 11 pusl.)

p. Kardeliui laiškus ir praše pas jį nesamų "protekcijų", tuos 80 pfenigų būtų galėję sunaudoti rimtesniems tiks- lams (kad ir vaikams porai kiaušinių nupirkti). . . — J. B. Darbininke.

MONTREALO ŽINIOS

Sukūrė šeimyninį Gyvenimą

Rugpjūčio 27 d. apsidėdė B. Žemaitis su francūzų tautos mergina. Vestuvių pokylis įvyko Vytauto Klubo svetainėje, dalyvaujant skaitlingam būriui svečių iš abiejų jaunųjų pusės.

B. Žemaitis yra Vilijos choro aktyvus narys, gabus menininkas ir geras dainininkas.

"Medaus mėnesiui" jaunieji išvyko į Ontarijos provinciją.

Linkiu daug laimės!

Apsilankė "Garnys"

Virš savaitės laiko atgal, draugai Patapai susilaukė sūnaus. Tėvai šia "garnio" dovana yra labai patenkinti.

Draugai Patapai plačiai žinomi, ypatingai Frontenaco distrikto lietuviams, kaipo biznierių. Jie turi maisto

krautuvę ant Frontenac St., netoli Ontario St.

Ligoniai

Rugpjūčio 19 d. susirgo M. Mackevičienė. Kokia liga serga, neteko sužinoti. Ligonė serga savo namuose.

Rugpjūčio 29 d. darbe susižeidė skaudžiai šoną Kazys Leknickas, naujai atvykęs lietuvis.

Pastaruoju laiku sveikata sušlubavusi drg. Ed. Aleksandravičiaus, pereitų metų L.B. vajininkės gyvenimo draugo. Jis lanko daktarus ligos ištyrimui.

Linkiu ligoniams greitai pasveikti, o sveikieji neužmirškite sergančius prisiminti ir aplankyti.

Priminimas

Metai jau eina prie pabaigos, o dar gana didelis skai-

valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame is namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135

Telefoną Atsako Lietuvaitė

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaucėliūnas, A. Majauskas

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

Tel.: BELairs 2200. Valandos: 4-5 po pietų, 7-8 vak. ir sušlg susitarimo, išskiriant šeštadienius ir sekmadienius.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Purtu savo egzaminuotoju ir gydanu įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir peravietimus (X - Rays). Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D nariams papiginta kaina.

4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus ligų, Akušerijos ir Venerinių ligų

3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL

Valandos Nuo 3 iki 9 Val Po Pietų

čius Lietuvių Literatūros Draugijos 137 kuopos narių neatliko savo nario pareigų, t. y. neužsimokėjo duoklių. Kuopos sekretorius prašo narius tai prisiminti ir užsimokėti. Kaip būtų smagu ir sutaupyti daug laiko, jei nariai pradžioje metų tą atliktų; taipgi palengvintų centrai išleisti knygą ir žurnalą Šviesa.

Korespondentas

Piknikui Praėjus

MONTREAL. — Vietos ir apylinkės pažangių lietuvių metinė šventė — Liaudies Balso piknikas, — rengtas rugpjūčio 21 d., pavyko puikiausiai visais atžvilgiais. Diena buvo graži, žmonių daug ir suteikta laikraščiu didėlė moralė ir materialė parama.

Toks pasekmingas piknikas nėra pripuolamas dalykas. Jis giliai surištas su tuo, kad Montrealo ir apylinkės lietuvių supranta Liaudies Balso svarbą ir yra pasiryžę savo dalimi prisidėti, kad jls galėtų gyvuoti, augti ir plėstis.

Tą tvirtina ne tik skaitlingas žmonių atsilankymas, bet ir suteiktos dūsnios aukos, atliktas pasidarbavimas, ko pasėkoje šiuo pikniku Liaudies Balsui sukelta \$660.00 paramos.

Pažvelkime į tą nuosirdžių darbuotojų ir rėmėjų sąrašą:

Populiarumo kontesto dovanas suaukojo: J. Vilkelienė — Naktinis žakietas; B. Malinauskienė — staltiesė; Nauja Kanadietė — Rankšluočiai.

Dėl Garbės Stalo paruošimo ir dėl viso pikniko reikalingų darbavosi ir savo aukomis parėmė šekandčiai:

Per J. Vilkelienę: Mikalijūnienė aukojo tuziną, J. Skripka, pusę tuzino, Pelekauskienė, vyno, Juškie- nė irgi vyno, P. Skripkienė pyčių, F. Nakiene keikų.

J. Vilkas \$20.00, Dybukas \$5.00, A. Šerpytis \$5.00, Pankevičius, P. Adomonis, J. V., Vietinis, L. Skripka, aukojo po \$1.00.

Per P. Kisteliene: M. Tamašauskienė, keptą vištą, A. Brundzienė, taipgi, keptą vištą, M. Čeponienė — gėlių.

B. Salčiūnas \$5.00, E. Vil- kis \$5.00, M. Spaičys, Čekaitienė, J. Urbanavičius, Nežinomas, J. Petrauskas, Armo-

naitienė po \$2.00; V. Rimavi- čius, F. Fileris, J. Mikalaus- kas, X, P. Kisieliene, A. Mi- kulienė, B. Palardy (Jurai- tytė) — po \$1.00.

Per M. Rimkuvienę:

P. Uldukis \$5.00; Ada- kauskas, St. Verbylienė, V. Verbylienė, J. Turūta, Liau- kadija, M. Spaičys po \$2.00; Adomaitienė, M. Smetonienė, Ch. Martel, E. Bačkauskienė, M. Plepys, T. Mileris, J. Papp- lauskas (biznierių), J. Sin- kevičius, J. Rimkus, Pažerie- nė, Tamutienė, po \$1.00; Bernota 50 c., O. Zacirkienė 25 c.

Per E. Morkevičienę ir E. Juraitienę:

A. Šiliniene, L.B. keiką, Naginionienė, puikų pyragą, Morkevičienė, pajus ir pusę tuzino, Juraitienė, pajus, Ju- raitis pusę tuzino, Petronie- nė, ausiukių, Petronis vyno, Čičinskienė, sūrį, pusę tuzi- no ir gėlių, Čekaitis pusę tuzino.

J. Adomonis \$5.00, B. Kvietinskis, Blynai, E. Pet- ronienė, Peter, B. Malinaus- kienė, A. Šarskis po \$2.00; Alvyra, Kieliene, Ida, Mikė, F. Ilgūnas po \$1.00, Sarulis 50 ct.

Per Tamašiūnienę ir Juš- kevičienę:

O. Miknienė, M. Alans- kienė, Ida Verbyliūtė, V. Knistautienė, A. Maceviči- enė, V. Mikalauskiene, S. Juš- kevičienė, A. Alenskiene (Tamašiūnaitė), E. Tamašiū- nienė po \$1.00.

Per O. Joneliūnienę:

O. Joneliūnienė \$2.00; J. Guzevičienė, A. Kajokas, po \$1.00.

K. Jurgutienė, didelį sūrį, Subačius (biznierių), vieną tuziną, Subatienė, sūrį.

Per J. Petrauską:

J. Čelkis \$5.00.

Per M. Tamašauskiene: Zečiuvienė, didelį sūrį, Ze- niuvienė, vyno.

Per K. Liokaitienę ir M. Gudienę:

A. Blazienė, 4 b. a., P. Val- linčienė, 4 b. a., M. Gudienė, K. Liokaitienė po 2 paju, P. Šuplevičius pusę tuzino, A- merikietis Daukša, tuziną, R. Keršienė, vyno, D. Dovei- kytė, keiką ir bundukių, U. Doveikienė, 1 paju, Barzde- nienė 2 pajus ir pyčių, Alek- sandravičienė, didelį pyragą, J. Džiaugys 2 kumpiu, Matju kienė, pyragaičių, Kazlaus- kienė, pyčių, Kukenienė 3 sv. "kukt-ham", N. Braknienė, 2 pju, Deksnienė ir Z. Juo- zelaitienė, didelį keiką, P. Jakšys pusę tuzino, J. Lese-

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

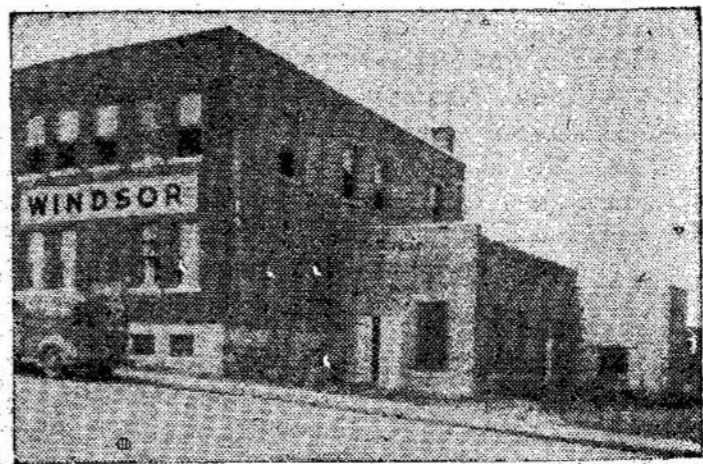
Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRenmore 6679

VERDUN, QUE.

Pažai

(Atkelta

turi pagul- panioj, k- šalyse laik- nio karo. I- čių dolerių ramai mūsų priešais L. greitinimo žaidas. Ku- džiai nušv- lius darbu- gijos kuop- jų yra ne- čiumi.

Z. Janau- vičius, sen- jimo buda- savo refer- konominiu santykius. legatai da- kaip vėl- krizis, kaip impe- prie skerd- būti daug- buvo prae- J. Yla, daktorius, vaziavimą Balso rolę judėjime.

Delegat- savo visu- menės kla- čia visus išskiriant darė tarib-

vičius, tu- tuziną.

P. Petr- bus \$4.00 \$3.00; M. Trečiokienė po \$2.00; 50; Balsie- tė, O. Ke- tis, A. M- nienė po \$- Laike p- vardžiai \$1.50.

Apart- buotojų, t- gimui ir

E. Mor- raitienė, vadovaut- bėjo; Pet- nienė.

Tikietu- kuvienė, A. Aleksa- tienė ir k- Barą v- A. Lioka- čius.

Pikniku- J. ir O. D- Patarna- liais: J. kenis, J. Gurklys.

Pikniko- mitetą su- J. Džiaug-

Rengėj- Balso var- sidarbav- visiems širdingai

LB

Pažangūs Lietuviai . . .

(Atkelta nuo 1 pusl.)

turi paguldė savo galvas Ispanijoje, kiti krito įvairiose šalyse laike antrojo pasaulinio karo. Dešimtys tūkstančių dolerių buvo sukelta paramai mūsų brolių kovos su priešais Lietuvoje, dėl pagreitimo užgydyti karą žaidas. Kuopų atstovai vaizdžiai nušvietė, kokius didelius darbus atlieka šios draugijos kuopos, nors daugumą jų yra nedidelės narių skaičiumi.

Z. Janauskas ir K. Kilikevičius, seni pažangaus judėjimo budavotojai ir lyderiai, savo referatais nušvietė ekonominius ir tarptautinius santykius. Iš jų referatų delegatai dar aiškiau pamatė, kaip vėl artėja ekonominis krizis, kaip stiprėja reakcija, kaip imperialistai vėl kursto prie skerdynių, kurios gali būti daug baisesnės, negu buvo praeitosios.

J. Yla, Liaudies Balso redaktorius, sveikindamas suvažiavimą, pabrėžė Liaudies Balso rolę pažangių lietuvių judėjime.

Delegatai svarstė ir diskusavo visus opiuosius visuomenės klausimus, kurie liečia visus darbo žmones, neišskiriant ir lietuvių, ir padarė tarimus, kaip sustiprin-

vičius, tuziną, Biznierių X, tuziną.

P. Petrulis \$5.00; A. Greibus \$4.00; O. Balčiūnienė \$3.00; M. Karalevičienė, P. Trečiokienė, A. Šuplevičienė po \$2.00; K. Rudinskai \$1.50; Balsienė, Likienė, Marytė, O. Keršulienė, Verdunietis, A. Matjukas, N. Braknienė po \$1.00.

Laikė pikniko aukojo: Bevardžiai \$14.50; Dypukas \$1.50.

Apart čia paminėtų darbuotojų, taipgi pikniko rengimui ir piknike darbavosi:

E. Morkevičienė ir E. Juraitienė, kaip Garbės Stalo vadovautojos, gi joms pagelbėjo: Petronienė ir Joneliūnienė.

Tikietais platino M. Rimkuvienė, B. Malinauskienė, A. Aleksandravičienė, Čekaitienė ir kitos.

Barą vedė D. Skardžius, A. Liokaitis, J. Urbanavičius.

Piknikui vietą paruošė: J. ir O. Deksniai.

Patarnavo su automobiliais: J. Rutelionis, J. Kukenis, J. Kaušyla, Čekaitis, Gurklis.

Pikniko organizacinį komitetą sudarė: J. Braknys, J. Džiaugys, M. Gudas.

Rengėjai savo ir Liaudies Balso vardu taria visiems pasidarbavusiems, rėmėjams ir visjems pikniko dalyviams, širdingą draugišką ačiū.

LB Pikniko Komitetas

ti pažangių veikimą, kaip pakelti Kanados lietuvių susipratimą, kaip įtraukti daugiau lietuvių į visuomeninį veikimą už gyvybinius žmonių reikalus.

Visi raportai ir referatai, bei svarbesnieji nutarimai bus išleisti brošiūros formoj. Jie supažindins kiekvieną draugijos narį su svarbiausiomis liaudies užduotimis, su šio suvažiavimo užsibrėžimais. Jie suteiks kiekvienam pažangiam lietuviui didelį ginklą darbe už skaitesnę ateitį.

Su suvažiavimo pasveikinimais suaukota apie \$220.

Vakare, lietuvių svetainėj, įvyko suvažiavimo masinis uždarymas. Kalbėjo veik visų kolonijų atstovai. D. M. Šolomskas, Šiaurės Amerikos pažangių lietuvių judėjimo veteranas ir gabus kalbėtojas, pasakė išsamią prakalbą, iš kurios visi dalyviai gavo aiškų vaizdą, jog pasaulis pasidalinęs į dvi dalis; jog tos dvi dalys grumiasi tarpusavyje, ir kaip naujasis pasaulis, gindamas darbo žmonių interesus, įgauna vis daugiau pritarimo ir paramos. Jau 700,000,000 žmonių randasi po darbo žmonių vėliava.

Pasveikinimui amerikiečių dienraščio Laisvės jubilėjaus, susirinkusieji suaukojo apie \$70.

Šis suvažiavimas iškėlė viršun aukštą pažangių lietuvių susipratimą, organizacinį išsilavinimą ir vieningumą. Kiekvienas delegatas, iš didelės ar mažos kolonijos, gabiai svarstė draugijos ir visuomenės reikalus.

Praėjusieji dešimts metų buvo didelių audrų metai. Šios draugijos nariai per tą laiką stovėjo ir tebestovi kaip koks šviturys, šviečias Kanados lietuviams kelią į pažangią ir laimingą ateitį. Šis suvažiavimas parodė,

tytojų planų uždegti naują karo gaisrą sudaužymą ir taikos sustiprinimą, nes tik tai taika gali atnešti žmonijai gerovę ir laimę.

Lietuvių Literatūros Draugijos Kanados Kuopų Ketvirtos Suvažiavimo

PAREIŠKIMAS

Mes, Lietuvių Literatūros Draugijos Kanados Kuopų Ketvirtos Suvažiavimo, įvykusio rugsėjo 3-4 dienomis, 1949 m., Toronte, delegatai, pareiškiame:

Vienbalsiai užgiriame LLD Centro Komiteto ir Kanados Veikiančio Komiteto veiklą lietuvių tarpe siekiant apšvietos, kultūros ir vieningumo, stengiantis įjungti kuo daugiau lietuvių į visuomeninę veiklą už darbo žmonių būvio pagerinimą, už demokratinių teisių apgynimą ir taikos apsaugojimą. Mes raginame LLD Centro Komitetą ir Kanados Veikiantį Komitetą dar daugiau sustiprinti tą veiklą, dar daugiau įtraukti lietuvių į visuomeninį judėjimą už liaudies reikalus, o ypatingai už taikos apgynimą, nes išnaudotojų klasės, valdančios šias šalis, vėl siekia kraujo praliejimo, liaudies kančių padidinimo, ką puikiai mums nušvietė šiame suvažiavime perskaityti referatai ir pranešimai.

Mes kreipiamės į visus lietuvius ir visas lietuves stoti su mumis ir visais žmonėmis ir veikti už demokratinių teisių apgynimą, už karo kurs-

tytojų planų uždegti naują karo gaisrą sudaužymą ir taikos sustiprinimą, nes tik tai taika gali atnešti žmonijai gerovę ir laimę.

Mes raginame visus pažangius lietuvius padėti naujai atvykusiems tautiečiams pažinti darbo žmonių interesus, įsijungti į pažangių Kanados lietuvių judėjimą, kaip kad mums padėjo senesnieji ateiviai, pirmiau mūsų susipratę ir pasukę keliu, kuris veda į skaitesnę ir kultūringesnę ateitį.

Mes kviečiame visus LLD narius Kanadoje platinti demokratinę liaudies spaudą, kaip savaitraštis Liaudies Balsas, dienraščiai Laisvė ir Vilnis, ir remti ją visais galimais būdais, nes jie yra geriausi darbo žmonių įrankiai kovoje už geresnį gyvenimą, už demokratines liaudies teises, už taiką ir laimę.

Buvęs vokiečių generolas Erich von Manstein, kurs dabar teisiamas Hamberge. Jis kaltinamas naudojime tarybinių belaisvių rinkimui mišnių ir nužudyme 10,000 žydų. Jis buvo vienas iš ištikimiausių Hitlerio generolų. Ciorčilas jo gynimui aukojo \$100.

Tel. AMherst 0342 5505 13th Ave., Rosemont, Montreal 36, Que.

Albertas J. Norkeliūnas, C.S.C.

Visokiausia Apdrauda — Paskolos Gyvasties, biznio, gaisro, apiplėšimo, automobilių, nelaim. atsit., langų ir kt. Darau raštų ir dokumentų patvirtintus vertimus ir t.t. Nuolatinis Patarnavimas

Res.: WE. 3011 Bus.: EL. 2266

Eddy Adomaičio Garažas

WEST END AUTO BODY

Sudaužytų Automobilių Taisymas Yra Mūsų Specialybė

Atliekam Visokius Taisymo Darbus

5812 UPPER LACHINE ROAD — MONTREAL

Parduodam Namus

PARCPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDA

PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERUN AVE., VERDUN

Tel. YOork 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager (Reed's Renting Service Reg'd)

Tel. PL. 9659 Gyv. DO. 5947

J. M. Rosenfeldas

Advokatas Kalba Lietuviškai

Atlieku visus teismų patarnavimus, darau palikimo testamentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.

20 St. James St E. Kamb 36 MONTREAL, QUE.

Telefonas: HE. 3466

VERDUN PLUMBING CO.

Plumbing — Heating — General Work

Šaltkalvystė, Suvirinimas gesu, metaliniu cementu ir kiti darbai sulig susitarimo

633 Burnside St. Montreal, Que.

Savininkas P. Gurklis

ADAMS MACHINE & TOOL WORKS

Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Įrankius, Skalavimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prosus ir kt.

Savininkas: J. ADOMONIS

3000 VERDUN AVE. — VERDUN

Tel. HE-MLOCK 2797

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

A. PUSKINAS

A. VENCLOVOS Vertimas

Eugenijus Onieginas

(Tęsinys)

"Kur sekundantas?" šis paklausė:
"Štai: draugas man, monsieur Giljo.
Manau, kad gal priimtinausia
Jums bus kandidatūra jo;
Nors ne visi jo dorą žino,
Bet šlovę savą jis brangina."
Zareckio lūpa prikašta.
Onieginas kalba prasta
Staiga paklausė Lenskį: "Taigi,
Pradėsim gal?" — Aš sutinku. —
Jie už malūno. Tuo laiku
Zareckis susitarti baigė
Su doru žmogumi, o arti,
Štai, priešai; žvilgsniai nudelbti.

Jie priešai! Ar seniai išskyrė
Draugus šiuos kraujo troškulys?
Kiek džiaugsmo jie abu patyrė,
Kada juos ta pati mintis,
Puota, darbai neliovė rišė!
Lyg priešai, apmaudu pamišę,
Lyg baidiame sapne tamsiam
Jie, tylūs, ruošia viens antram
Siaubingą pražūtį šalčiausiai...
Gal nusijuokti jiems staiga,
Kol dar nekrūvina ranka,
Ir išsiskirti draugiškiausiai?..
Bet vaidas bijo nuolatės
Klaidingos gėdos nėlentos.

Štai, pistoletai sublizgėjo.
Plaktukas užkalą vamzdžius.
Kulka į vidų įriedėjo.
Paspaudė pirmą kartą gaidžius.
Štai, parako srovė pilkoji
Muštukan byra. Ir aštrioji
Briauna skiltuvo, įsukta
Tvirtai, į viršų atlaužta.
Už kelmo artimo sustoja
Giljo sumišęs, ir šalin,
Štai, meta apsiaustus tolyn
Draugai. Zareckis atmatuoja
Žingsnius tris dešimtis ir du,
Parodo jiems, kur stot, kartu.

"Artyn!"

Susivaldyt įstenge,
Tvirtai, ramiai abu išties
Po žingsnių ketvertą jie žengia,
Štai, laiptais keturiais mirties.
Netaikė juodu dar iš lėto.
Eugenijus gi pistoletą
Pirmasis ėmė kelt ramiai,
Artyn žingsniuodamas niūriai.
Penkis žingsnius dar žengt jie gau-
na.

Kairioji Lenskio, štai, akis
Jau primerkta — ir taiko jis,
Tačiau Eugenijus išsauna.
Atėjo valanda: tylus
Jau meta ginklą nebylus

Poetas, ir staiga jis krinta,
Pridėjęs ranką ties širdim.
Miglotas žvilgsnis jo sušvinta
Ne sopuliu, tiktai mirtim.
Taip pamažu nuo kalno ritas.
Gurvolis sniego nematytas
Ir blyksi saulėj ugnimi.
Suprakaitavęs, širdimi
Nutirpusia herojus eina
Prie draugo, žiūri, šaukia jį...
Bet jo neber. Audra smarki
Nudrasko žiedus, kai užėina,
Gėlė nuvysta, kai prašvis,
Užgęsta aukure ugnis.

Jis nejudėdamas gulėjo,
Keistai nuvargus jo kakta.

Po krūtine kulka išėjo;
Krauju garavo jam žaizda.
Gyvybės liovėsi žaidimas.
Širdy dar plakė įkvėpimas,
Viltis ir meilė neseniai
Ir kraujas virė jam kilniai.
Dabar lyg tuščias rūmas liko
Jisai, aptemęs ir ramus:
Jau amžinai tylus jis bus.
Uždaro langines iš tyko,
Ir langus užtepa kreida.
Nėr šeimininkės niekada.

Smagu, kai priešą neapdairų
Išiotini epigrama;
Smagu matyti veida žvairą,
Kačia, ragus nuleisdama,
Į veidrođį galva jo žiūri,
Ir gėdintis savęs ji turi;
Smagiau dar, jeigu nejučia
Sustaugas, kaip kvailas: aš juk čia!
Bet dar smagiau jam sąžiningai
Parengti karštą atkakliai,
Į kaktą taikyti tyliai
Iš atstumo visai garbingai.
Bet pas tėvus pasiūsti jį
Vargu bus pramoga smagi.

O jeigu jauną draugą savo
Nušausite pistoletu,
Kurs jus žvilgsniu, žodžiu užgavo
Ar mažmožiū gan nekaltu,
Kada drauge gurkšnojot vyną,
Ar apmaudo užlietas gryno
Jis išdidžiai jus kautis kvies,
Sakykite: ar jums širdies
Sunkiausias jausmas nepagauna,
Kada ant žemės nejudrus
Jis miręs amžinai užsnūs,
Kai regite jo kūną jauną —
Kai jūsų šauksmas nevilties,
Bežado, jo nebepalies?

Suspaustas rankoj pistoletas.
Į Lenskį žvelgia su kančia
Eugenijus. "Na ką? Nudėtas", —
Kaimynas sako nejučia.
Nudėtas... šauksmas žiauriai smin-
ga

Į širdį žmogžudžio skausminga.
Nueina jis, žmonių atves.
Jau šaltą kūną į roges
Zareckis padėda atsargiai;
Baisingą lobį veža jis
Namo. Pajutę, kad mirtis,
Arkliai suprunkščia, daužos smar-
kia

Ir vilgo brizgulus puta,
Ir lekia, lyg strėlė greita.

Bičiuliai, gaila jum poeto:
Pačiam žydėjime vilčių,
Kurių įvykdyt nesuspėta,
Dar vos iš mažumės skaisčių
Dienų išėjęs, jis nuvyto.
Kur svajos karštos jauno ryto,
Siekimai kilnūs ir aukšti
Ir jo jausmai nepaprasti?
Kur meilės jo skausmai audringi,
Troškimas darbo ir garbės
Ir baimė ydų, neslovės,
O, kur gi jūs, šventi, aistringi
Regėjimai ne žemės šios,
Sapnai poezijos šventos?

Gal jis pasauliui laimė tyrą
Atnešęs būtų šlovėje.
Ūmai nutilusi jo lyra
Galėjo amžių tėkmėje
Sužadint skambesį didingą,

Netylanti. Ir gal nestinga
Pasaulio laiptuos visuose
Aukštos pakopos jam. Dvasia
Kentėjus nunešė gal šventą,
Užburta paslaptį, visai
Nutilo gaivūs mums garsai,
Ir už ribos, kur jo gyventa,
Jo himnas nepasieks laikų,
Palaima vis naujų kartų.

O, gali būt, poeto laukė
Toks pat likimas, kaip visų.
Jaunystės metai būt praplaukę:
Atvėstų siela iš tiesų.
Jis daug kur būtų pasikeitęs,
Pametęs Mūzas, apsilaidęs,
Laimingas, vedęs, su ragais,
Su chalatu ir su vaikais.
Esmė gyvenimą pažintų,
Podagrą gautų, gertų jis,
Storėtų, valgytų, kiek lįs,
Ir pagaliau jį numarintų
Jo lovoj tarp vaikų gerų,
Verksmingų bobų, daktarų.

Vis tiek, skaitytojau brangusis,
Meilužis krito kaip auka.
Svajotojas švelnus, jautrusis
Bičiulio užmuštas ranka.
Yra vieta: už kaimo seno,
Kairėj, kur dainius mūs gyveno,
Saknim suaugę pušys dvi;
Ir teka po jomis gaivi
Srovė, greta daubas apjuosus;
Artojas mėgsta atsigert,
Piovėjas eina ten panert
Į bangą ašočius skambiuosius;
Paminklas paprastas tenai,
Unksmėj, kur liejas vandeni.

Ties juo (kada lašnot mėgina
Laukuos pavasario lietus)
Sau skerđžius margą vyzą pina,
Dainuoja Volgos jis žvejus;
Taipogi ir jauna miestietė,
Atvykus kaiman paviešėti,
Kada ji per laukus greita
Kaip vėjas lekia sau raita,
Sulaikius žirgą, kurs sukaito,
Įtempis vadžias, kiek tik galės,
Pakėlus šydą skrybėlės,
Ketureilį ten prastą skaito.
Ir ašara, ir liūdesys
Užtemdo jai švelnias akis.

Ir žingine per lauką joja,
Giliai paskendus mintyse;
Likimą Lenskio apgalvoja
Ilgai nuliūdusia dvasia.
"O kur gi Olga pasidėjo? —
Ji mąsto. — Ar ilgai kentėjo,
Ar ašaras užmiršo ji?
Ir kur gi jos sesuo tyli?
Ir kur pėdas šį kartą mėjo
Tas priešas moterų aršus,
Tasai keistuolis toks niūrus,
Žudikas jaunojo poeto?"
Pranešiu smulkiai visa tai,
Kai valanda išmuš, draugai,

Tačiau dabar tam nesiryšiu.
Nors aš Onieginą myliu,
Be abejoj, prie jo vėl grįšiu,
Tiktai dabar aš negaliu.
Rūsiojon prozon lenkia metai,
Ir rimų šelstantys verpetai
Išnyksta, — lemta taip dangaus, —
Dabar tingiau aš jų vaikaus.
Jau plunksna nebeturi noro
Tėpliot lakiuosius lapelius;

Kitus surado jau kelius,
Kitų, šaltų svajų panorą
Dvasia mana. Jų ilgis ji
Tyloj pasaulio, ūžesy.

Kitų geismų pažįstu šauksmą,
Liūdnumą naują aš žinau.
Geismai tie nesužadins jausmo,
Liūdnumo seno gaila jau.
Svajonės! kur gi jūs saldumas?
Kur rimas amžinas — jaunumas?
Ar jo vainikas margasai
Dabar nuvyto jau visai?
Ar iš tiesų pranyko toly
Pavasaris jaunų dienų,
Skambių elegijų pilnų
(Ką tvirtinau juokais lig šiolei)?
Ar nebegrįš jis? Argi greit
Trys dešimtys man tur sueit?

Jau man vidurdienis atėjo, —
Prisipažinti reikia tai.
Sudie jaunystei, kur praėjo, —
Mes atsisveikinam karštai!
Dėkoju tau už malonumą,
Už meilią kančią ir liūdnumą,
Už triukšmą, vėtras ir puotas,
Už tavo dovanas visas!
Dėkoju tau. Tavim gėrėjaus
Tyloj ir rūpesciuos širdim.
Užteks... Pasidžiaugiau tavim.
Gaivi man siela vėl, kaip vėjas,
Naujais keliais mane nuneš,
Nuo praeties ilsėsiaus aš.

Žvalgausi. Jum sudie, šešėliai,
Kur pilnos laisvės ir aistrų
Tekėjo dienos pamažėle
Man tarp svajingųjų sapnų.
Tave aš, jauną įkvėpimą,
Prašau, te vėl vaizduotė ima
Iš naujo audrinti mintis,
Te vėl atgyja man širdis,
Mane dažniau tu atlankyki,
Neleiski sielai surambėt
Ir pagaliau suakmenėt
Pasaulį, žudančiam iš sykio,
Toj sietuvoj, kur mes, draugai,
Jau maudomės gana ilgai!

Jau nuo kalnų nuvarė sniegą
Pavasariniai spinduliai.
Vanduo drumstais upeliais bėga
Ir pievas apsemia giliai.
Linksmu šypsniu gamta nušvito,
Sapne sutinka metų rytą;
Melsvieji žėri debesiai.
O girios, skaidrios dar, žviesiai
Nelyginant pūkais žaliuoja.
Ratuotos bitės pulkeliu
Jau išskrenda iš avilių.
Jau slėniai džiūsta ir marguoja;
Mauroja bandos. Kai tyku,
Lakštutė suokia tarp miškų.

Koks liūdnas tavo atėjimas,
Pavasari! Rods, tik mylėti!
Bet koks nuvargęs sujudimas
Man kraujų, širdy bruzdėt
Vėl ima! Kai džiaugiuosi vėju,
Kurs švelniai veidą palytėjo
Pavasarišku dvelkimu,
Širdy sunku ir neramu.
Aš nejučiu gal malonumo,
Ir visa, kas džiugu, gražu,
Kas juda, krykščia pamažu,
Man kelia liūdną nuobodumą,
Ir viskas skendėja tamsoj,
Manojų sieloj negyvoj?

(Bus daugiau)

Provokator

Vieną va
valandą i
do penkias
iš kurių vy
apie 20 me
dangi buvo
laikas kalt
negalėjome
jie suimti.
aiškėjo, ka
dalis 13 su
slėpime ka
kyme gink
vių, nei gi
rasta. Be
vieno broli
suimtas ir
lėjime.

Prieš ko
nas, į suir
atėjęs kok
rukas ir a
brolio lais
kad jisai
liu buvo k
paleido. K
neturįs pa
šėsi, ar ne
nų pasiik
mielai suti
dienų, min
kare atsive
reivio mili
ruką, pare
kareivis,
vokiečių.
papasakot
sikviesti v
mus. Kuor
dą susirin
mo kare
staiga visa
stuptas ge
suimti. F
juos į gest
jų svečio
kareivio m
kai sake,
bėgę, nors
vė aišku,
būdu nega

Kuomet
su anksė
broliu ir p
du įtartin
jisai įspė
tys žmonė
vienutė i
paras. Ka
ti, jis, nie
davęs jiem
pažadėję
Mums tuot
anie du bu
provokato
imtas b
kaltinama
vių.

Po dvie
šaukė ta
gestapą, ir
nas buvo l
laužytos r
visai maž
Mes beldė
šėm pašau
kadangi b
landa nak
tojas pare

Atsiminimai

Rašo Naujas Kanadietis

(Tąsa)

Provokatorių Pinklėse

Vieną vakarą apie dešimtą valandą į mūsų kambarą įleido penkis jaunus vyrus, iš kurių vyriausias buvo gal apie 20 metų amžiaus. Kadangi buvo jau draudžiamas laikas kalbėtis, tai iki ryto negalėjome sužinoti, už ką jie suimti. Ant rytojaus paaiškėjo, kad šie vyrukai yra dalis 13 suimtų, ir kaltinami slėpime karo belaisvių ir laikyme ginklų, nors nei belaisvių, nei ginklų pas juos nerasta. Be to paaiškėjo, kad vieno brolio yra jau seniau suimtas ir laikomas čia, kalėjime.

Prieš kokias aštuonias dienas, į suimtojo brolio butą atėjęs koks tai apiplyšęs vyrukas ir atnešęs iš įkalinto brolio laišką, pareikšdamas, kad jisai kartu su jų broliu buvo kalėjime, bet jį jau paleido. Kadangi jis Kaune neturįs pažįstamų, tai prašėsi, ar negalėtų keletai dienų pasilikti pas juos. Jie mieliai sutikę. Praėjus porai dienų, minimas vyrukas vakare atsivedė vieną rusų kareivio milinę užsivilkusį vyruką, pareikšdamas, kad tai kareivis, besislapstas nuo vokiečių. Jisai turįs daug ką papasakoti jiems. Liepė susikviesti visus gerus pažįstamus. Kuomet apie 10 valandą susirinkę išklaisyti minimo kareivio pasakojimus, staiga visas namas buvęs apsuptas gestapininkais ir visi suimti. Bet kuomet atvežė juos į gestapo bustinę, tai nei jų svečio iš kalėjimo, nei to kareivio nebuvo. Gestapininkai sakę, kad pastarieji pabėgę, nors suimtiesiems būvę aišku, kad pabėgti jokiū būdu negalėjo.

Kuomet mes susižinojome su anksčiau suimtuojų jo broliu ir pranešėme apie tuos du įtartinus "svečius", tai jisai išpėjo mus, kad tie patys žmonės buvę įleisti į jo vienutę ir išbuvę keturias paras. Kada jie buvę paleisti, jis, nieko neįtardamas, įdavęs jiems laiškučių, kurį jie pažadėję nunešti į jo namus. Mums tuomet paaiškėjo, kad anie du buvo gestapo šnipai, provokatoriai. Anksčiau suimtasis brolis taipgi buvo kaltinamas slėpime belaisvių.

Po dviejų dienų juos iššaukė tardymui į vokiečių gestapą, ir kuomet grįžo, vienas buvo labai sužalotas: sulaužytos rankos per alkūnes; visai maža gyvybės rodė. Mes beldėmės į duris ir prašėm pašaukti gydytoją, bet kadangi buvo jau antra valanda nakties, tai prižiūrėtojas pareiškė, kad be ryto

10 valandos jokio gydytojo nebus galima prisisaukti. O sužeistasis, pasikankinęs apie tris valandas, mirė. Antros dienos pavakaryje juos vėl iššaukė tardymui. Daugiau jie pas mus nebegrižo. Vieną rytą mūsų ryšininkas pranešė, kad juos jau nužudė.

Taip žuvo trylika jaunų vyrų, vos tik pradėjusių gyvenimą, pačiame savo žydėjime, pačioje jaunystėje, ir per niekšiškas provokatorių rankas.

Vieną vakarą, laike patikrinimo, pareiškėme kalėjimo valdininkui, kad mes už mūsų kameroje esančių provokatorių tolimesnę egzistenciją neatsakome, ir tegul nesistebės, jei vieną rytą ras juos negyvus, nors neišvardinome, kas jie tokie yra. Valdininkas atsakė, kad jis

nieko nežinaš apie jų buvimą. Bet ant rytojaus, grįžę iš pasivaikščiojimo, neradome mums gerai žinomų tipelių.

Po kelių dienų buvau pašauktas tardymui į tardymo kameras, kurios buvo ant viršutinio aukšto. Teko labai nustebti, kuomet įėjęs pamatė, kad šale vokiečių gestapininkų valdininko sėdėjo ir tas pats, kuris buvo davęs man savo antklodę vieną naktį užsikloti. Jisai persistatė kaip vertėjas. Kadangi aš pats galėjau susikalbėti, tai jam neteko versti, tik vokiečių klausė, ar aš jį pažįstu. Atsakiau, kad taip, nes teko sėdėti vienoje kameroje, nors neišsidaviau, jog aš žinojau, ką jis tenai veikė.

Sugrįžęs papasakojau savo draugams. Visi buvome tikri, kad greitai turėsime naujų, jeigu dar neturime.

Pajvairinimui laiko, rengėme šachmatų ir šaškių rungtynes. Geriausiems žaidėjams, surinkusiems daugiausiai punktų, skyrėme premijas. Kiekvienas iš da-

lyvaujančių žaidime turėjo pusę savo gaunamos duonos dėti į bendrą fondą, iš kurio davėme laimėjusiems premijas. Ir jums bus nesuprantama, kaip kiekvienas stengėsi gauti kuo daugiau taškų dėl trupinio duonos. Mums tada tie trupiniai duonos buvę brangesni už šimtus kilogramų aukso. Tą suprasti gali tik tas, kas kartą yra davęs.

Man, kaip nepergeriausiajam žaidėjui, teko keletą dienų pasitenkinti tik puse gaunamos duonos, bet buvau labai patenkintas, nes visuomet laimėdavau tie, kuriems aš savo duoną ir taip būčiau atidavęs be žaidimo, nors esu tikras, kad jie nebūtų priėmę.

Taip leidome pilkas, pilnas nežinios dienas, nežinodami nei vienas, ką atneš rytoj: gal ką geresnio, o gal mūsų likimas jau išspręstas, tik dar neatėjo eilė iššaukimui anksti rytą "tardymui" pas devintą fortą.

(Bus daugiau)

mos enciklopedijos, neperėjimas po kopečiomis turi tą pačią prasmę, nes kopėčios, siena ir grindys suvaimė sudaro trikampį, o pereiti (išniekinti) trikampį negalima... Supratote?

Kuomet karo laiku Europoje pradėjo plėstis antinacinis ženklas raidė V, arba du iškelti pirštai, dviejus kraštuose prietaringi žmonės sakė, kad tai velnio ženklas. Ispanijoje ir Italijoje prietaringi žmonės tiki, kad iškelti du pirštus yra padaryti velnio ženklą (atminkime velnio ragus). Jeigu du pirštai taip sudėti kreipiami žemyn, sakoma tas prietaras, mes velnią palaikome pragare. Bet jeigu keliame viršun, tai mes jam leidžiame iškilti žemėn.

Tai tokie yra įvairūs prietarai, kurių galima būtų iškelti daugybę. Mūsų lietuvių tauta turi savo prietarus, kurių dalis susiję su krikščioniška tikyba, bet dalis patina dar iš pagoniškių laikų. Bet tai jau savyje pakankama tema, prie kurios sustoti reikėtų atskirai.

Anykštėnas

AUKOS UŽ BROSIURĄ

(Atkelta nuo 7 pusl.)

Visiems už aukas ir pasidarbavimą, širdingai ačiū.

J. Berškys,

K.L.N.K. Sekretorius
457 Parkside Dr.,
Toronto, Ont.

SANTA MONICA. — Miręs Carl Bergk paliko du trečdaliu savo \$50,000 turto "benamių" šunų ir kačių užlaikymui.

Iš Įvairių Kraštų Prietarų Istorijos

**Perkūne, Dievaiti,
Nemuškite žemaičio,
Tik muškite gudą
Kaip šunį rudą.**

Kuomet senovės pagoniai žemaičiai kreipėsi į Perkūną su prašymu, kad jis jų netrenktų, o trenktų gudą, jie tuomi išreiškė vieną daugybės savo prietarų. (Beje, žemaičių galvosenoje "gudai" buvo ne tik slavai, bet ir į Rytus gyvenantieji lietuviai — aukštaičiai.)

Kiekviena tauta turi savo prietarus, tikrai pasakius, daugybę jų, ir taipgi yra daugybė prietarų, kurie yra tarptautiniai: į kuriuos tiki prietaringi žmonės visuose arba bent daugumoje kraštų.

Kuomet dar keli šimtmečiai atgal britas susišaldydavo ir pagaudavo kosulį, jis štai ką darydavo: Jis išsiraudavo plauką ir įdėdavo tarp dviejų duonos riekučių su sviestu. Tas buvo paduodama šuniui ir prie to sakoma:

"Good luck, you hound. May you be sick and I be saund." Tas reiškia: Geros kloties tau, šunie, tetampi tu ligotu, o aš sveiku".

Sakoma, kad valgydamas duoną su sviestu, šuo nurydamas plauką užsikosėdavo, ir tas buvo laikoma "įrodytu", kad ta metoda veikia. Ar pats anglas pasveikdavo, diži abejonė... Gydant džiuvą, britai pagaudavo devynių bangų (vilnių) viršutinius lašus ir užpildavo juos ant ligonio galvos. Prieš kai kurias plaučių ligas, kaip tai prieš aštmetį, buvo naudojami voratinkliai. Jie surinkdavo per ilgoką laiką voratinklių, sudėdavo į kietą

gabaliuką ir ligonis turėjo jį suvalgyti. Gydymuisi nuo geltonligės kai kuriuose europietišuose kraštuose buvo valgomos utelės ir blusos. Anglijoje "receptas" buvo devynios blusos su duonos rieke ir sviestu.

Dabartiniai Prietarai

Daugelis žmonių, kurie visai lengvai juokiasi iš senųjų prietarų, ištikimai laikosi dabartinių. Visi sutikome žmonių, kurie nenori padegti daugiau kaip du cigaretu vienu degtuku, kurie neperėis po kopečiomis, kurie pabarškina stalą, jeigu jie kalba apie savo ar artimųjų gerą sveikatą ir kitokią laimę, ir taip be galo.

Visi prietarai, kurie pasiliko pas dabartinius žmones, turi savo mitologinius ir su religija surištus pradus.

Jeigu jūs turite kokį prietaringą draugą arba draugę, jūs tikriausiai matėte, kaip jis ar ji pabarškina stalą, jei pasakysite: "Jūsų vaikelis labai sveikai atrodo" ar ką nors panašaus. Edwinas Radfordas, britas, kuris neseniai išleido enciklopediją apie prietarus, sako, kad šis prietaras kilo iš kryžiaus palietimo. Kad apsisaugoti nuo "piktos" akies, žmonės paliesdavo arba pabarškindavo kryžių. Su laiku tas paprotis išsigimė taip, kad užtenka paliesti bile kokį medinį daiktą, ypatingai stalą. Pas prietaringus religinius arabus ir žydus vietoje to pabarškino, paprastai žodiniai pridėdama: "Be piktos akies".

Viduramžiuose riteriai tikėjo, kad jeigu jų batai kaip nors atsiras ant stalo, jie

bus pakarti. Moderniškų Amerikos raštinių žmonių, kurie dažnai sėdi kojas užkėlę ant stalo, tam, kaip matyti, netiki...

Daugelis prietarų yra surišti su taip vadinama "Šventos Trejybės". Dabartinis prietaras, kad negalima uždegti daugiau kaip dviejų cigaretų vienu degtuku, kilęs iš nenorėjimo "niekinti šventos trejybės". Anot viršuje mini-

Jauną lenkų kilmės kanadietę Josephine Jagusiak, gyvenanti Toronte, taip gražiai skambino pianu, kad teisėjai paprašė pakartoti. Tas įvyko Nacionalėj Kanados Parodoj

Pranešimai

Montreal, Que.

Labor Festivalas

Sekmadienį, rugsėjo 18 d., suomių piknikų vietoje, 8 Ave., Ville Lasalle, įvyks darbininkų tarptautinis piknikas (festivalas).

Programoje yra sportas, šokiai, žaidimai ir kiti užsiėmimai. Bus skanių užkandžių ir gėrimų.

Visi kviečiami dalyvauti.
Rengėjai

Toronto, Ont.

Toronto Lietuvių Žiniai

TORONTO. — Tenka nugarsti, kad kaj kurie skundžiasi, jog laikas pradėti rengti rudeninius parengimus, nes oras jau atvėses ir galima pasilinksinti svetainėse. Tad turime garbės pranešti visiems torontiečiams, kad Šinų ir Dukterų Draugijos parengimų komisija planus daro ir greitai laiku surengs parengimą svetainėje.

Dabar yra taisoma ir puošiama svetainė, kad būtų jaukiau suėjus pasilinksinti. Tam darbui atlikti paimtas drangas Kenėtas, kuris darbą jau įpusėjęs. Kuopa numato išleisti net 500 dolerių svetainės pagražinimui. Taigi, kada ateisite į parengimą, nepažinsite svetainės.

Parengimų Komisija gali pranešti, kad tą progą bus rugsėjo 17 dieną. Tą dieną ji rengia pirmus šokius. Ant rytojaus, sekmadienį, bus paskutinis piknikas svetainės darže. Abiejuose parengimuose bus visokių pajvairinimų.

Visus kviečiame dalyvauti ir pasilinksinti, naujai išpuošto svetainėj. Bus gera muzika šokiams.

Pareng. Komisija

Susirinkimas

Darbo Progresyvių Partijos Lietuvių Klubu narių susirinkimas įvyks 9 dieną rugsėjo (September), t. y. penktadienį, 7.30 val. vakaro, lietuvių svetainėj, 160 Claremont St.

Visi nariai ir simpatikai kviečiami atsilankyti.

Valdyba

Windsor, Ont.

Susirinkimas

LLD 21 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo mėn. 11 dieną, 1 val. po pietų, Rusų svetainėj.

Kviečiame visus narius atsilankyti. Bus išduotas raportas iš LLD Kanados kuopų suvažiavimo.

Valdyba

RANGOON. — Burmoje sukilėliai prieš valdžią jau turi savo rankose Shan valstiją. Jie taipgi užėmė svarbių susisiekimo punktą Lashio.

Delegatės

(Atkelta nuo 3 pusl.)

niame pertvarkyme mūsų kaimo.

1948 metais liepos mėnesį, man dalyvaujant, — tęsia Bastienė, — buvo suorganizuotas Salomėjos Neries vardo kolektyvinis ūkis. Stoję į artelę biedniškai beveik nieko neturėjo, ir tik dėka kolektyvinio darbo jie sukūrė sau puikų gyvenimą. Tik kolektyviniame ūkyje aš pasiekiau, kad man visko užtektų. Dabar užtenka ir lieka produktų mano didelei šeimai. Pirmą kartą aš galiu gerai apmokyti savo vaikus.

Triukšmingai susirinkusiems plojant, baigia savo kalbą Agota Bastienė, išreikšdama savo didžiausią dėkingumą Tarybų valdžiai, komunistų partijai ir lietuvių tautos draugui Josifui Vasarionovičiui Stalinui už naują, laimingą gyvenimą.

Suvažiavime aiškiai matėsi stalininė draugystė tarpe Tarybų šalies tautų. Svečių tarpe — rusų, ukrainiečių, latvių, estų ir kitų Tarybų Sąjungos tautų atstovai. Reikėjo pamatyti, su koku užsidegimu lietuvių valstietis sveikino Kijevo srities kolektyvinio ūkio "Verchovna Rada" grandininkę Iriną Redką. Du Lenino ordinais ir auksinė žvaigždė "Piautuvos ir Kūjis" puošia jos krūtinę. Po 683 centnerius cukrinių runkelių ji gavo iš hektaro. Lietuvos valstiečiai Ukrainos kolektyvininkės asmenyje mato akivaizdų kolekty-

vinės santvarkos ir tarybinės agrotechnikos mokslo galybės patvirtinimą.

Dvi dienas prasitęsė Lietuvos kolektyvininkų suvažiavimas. Iš jų 33 papasakojo susirinkusiems, kaip kolektyvinė santvarka parodė joms kelią į turtingą ir laimingą gyvenimą.

Kartu suvažiavimas aptarė eilę neatidėliotų uždavinių, išeinančių iš tolimesnės kolektyvinės statybos vystymosi, ir priėmė kreipimąsi į visas Tarybų Lietuvos valstietes.

Suvažiavimo delegatės kvietė visas Tarybų Lietuvos valstietes visomis išgalėmis tvirtinti kolektyvinius ūkius — jų laimingos ateities laidą, gerai pasiruošti ir gerai praveisti derliaus nuėmimą, užtikrinti toki visuomeninės kolektyvinių ir tarybinių ūkių gyvulininkystės pakilimą, kuris padėtų tolesniam žymiam visos respublikos darbo žmonių gerbūvio pakilimui.

Pirmasis moterų-kolektyvininkų suvažiavimas yra aiški demonstracija didžiojo persilaužimo, įvykusio Lietuvos kaime dėka kolektyvinės santvarkos pergalės.

BOLIVIJOS SUKILĖLIAI PAĖMĖ DAR 2 MIESTUS

LA PAZ. — Bolivijos valdžia pripažįsta, kad sukilėliai paėmė dar du miestus Yacuiba ir Sucre. Yacuiba yra prie Argentinos rubežiaus,

Sucre yra apie 250 mylių nuo sostinės La Paz.

Dabar sukilėliai turi keturius svarbius šalies centrus.

Parduoda - ieško

Paieškojimas

Man reikalinga mergina arba moteris be šeimos, nes vienam sunku užlaikyti namus ir biznį prižiūrėti. Rašykite šiuo adresu:

Baronas,
11059 Dodge Rd.
Van Dyke, Mich., USA

Namas Pardavimui

Parduodamas moderniškasis 9 kambarių namas. Karšto vandens apšildomas, "tile bath and shower", du garažai, 228 Crawford St. Didelis nupiginimas, jei bus mokama pinigais. Dėl apžiūrėjimo vidaus, telefonuokite: WA. 9674 (Toronto).

Lietuvis Barberis

Patyręs plaukų kirpėjas

932 Dundas St. W.

Kampas Gorevale Ave.
Toronto

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
371 Bay St., Toronto
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232

Harry R. Ranks Company
W. Zaleschook — Laidotuvių Direktorius
Aukščiausias Patarnavimas — Prieinama Kaina
Patarnavimas 24 Valandas
455-57 QUEEN ST. W. TORONTO WA. 5370

Frank Bochulis
Lietuvis Laikrodininkas
Taisau ir naujus parduodu visų rūšių laikrodžius. Darbas garantuotas — Parduodu visokių rūšių žiedus, auksines ir sidabrinės prekes bei Toronto suvenirus — Kainos prieinamos.
Atdara kiekvieną dieną nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro
272½ Queen St. W., Toronto

Frank Gažauskas
Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvėjas
Vėl pradėjau siūti pagal užsakymą vyriškų žieminius ir vasarinius rūbus.
Seni ir naujai atvykusieji tautiečiai prašomi reikalui esant kreiptis pas mane. — Darbas garantuotas.
191 Sutherland Dr. - Leaside - MO. 9619

PRINCESS FASHION FURS
Designers and Creators of fine
FUR GARMENTS
Restyling and Repairs
Workmanship Guaranteed
MODERN
COLD STORAGE PLANT ON THE PREMISES
506 Queen W. 750 Yonge
AD. 8884 RA. 8971

J. LUNSKY
AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, istiria akių nervus, nuo kurių pereina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.
470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

FRANK VASS, B.A.
Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. MU. 0191

Stinson's Jewellery
2186 DUNDAS ST. W. — TORONTO
Kvalifikuotas lietuvis (Sniceris) laikrodininkas
Parduodu, taisau laikrodžius, žiedus ir kitokias jewellery prekes.
Kaina prieinama. Darbas garantuotas
Krautuvė atdara kasdien iki 8 val. vakaro

BERGMAN FUR CO.
Lietuviškai Kalbąs Kailininkas
Kailiniai Pagaminami Tiesiai Dirbtuvėj, Pagal Jūsų Pasirinkimą ir Mierą
Mes Turime Visokių Rūšių Futrų
Mes Taipgi Perdirbame ir Sutaisme. Darbas Garantuojamas, Moderniškasis. Šaltas Padėjimas Vasarai
197 Spadina Ave. — Toronto
EL. 6509

Lietuviška Valgykla
Union Coffee Shop
387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: 46917